БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 58 (4157). 12 МАРТ, 1980 й. ЧОРШАНБА

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади. Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

• Тошкент—жаҳонга

КОРХОНА ШУҲРАТИ

БУГУН

Тошкент «Компрессор» заводи коллективи Монголия Халқ Республикасининг буюртмасини бажарди.

Тошкентлик машинасозлар бир неча йилдан бери дўст мамлакатга такомиллашган компрессор машиналари етказиб беришяпти. Коллектив бу йил ҳам ана шу мамлакатнинг буюртмасини тез ва соз адо этяпти. Ҳозиргача «ПР—10» маркали 35 та компрессор машинаси муддатидан анча олдин тайёрланиб, буюртмачига юборилди.

Корхона ишчилари Вьетнам, Болгария, Польша, Куба ва бошқа мамлакатларга ҳам ўз маҳсулотининг бир қисмини юборди. Бу йил хорижий мамлакатларга камида 240 та компрессор машинаси экспорт қилинади. Коллектив дўст мамлакатлар буюртмаларини белгиланган муддатларда бажариш, уларга аъло сифатли маҳсулот етказиб бериб корхона шуҳратини янада ошириш учун барча имкониятларни ишга соляпти.

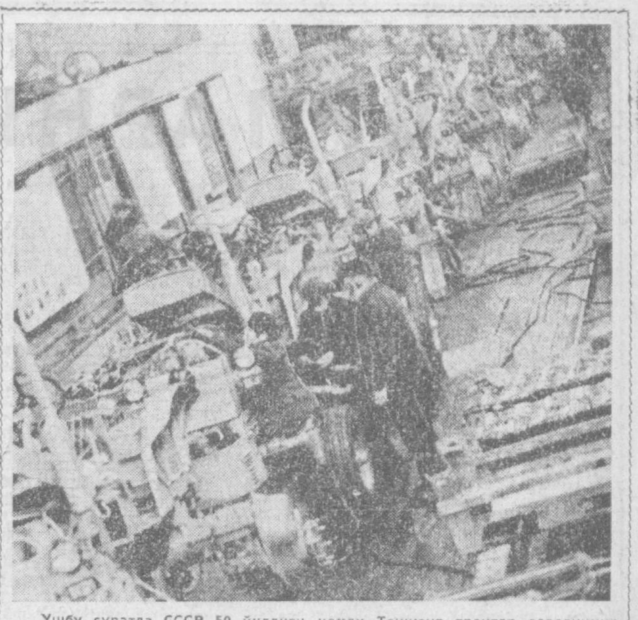

Ушбу суратда СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводининг йиғув цехи тасвирланган. Бу ерда барча оғир меҳнат жараёнлари механизациялаштирилган, ишчиларнинг унумли ва сифатли меҳнат қилиши учун яхши шароитлар яратилган. Ҳозир цехда «Т—28Х4» маркали пахтачилик учун мўлжалланган бақувват тракторлар тез ва соз йиғиляпти.

М. Нуриддинов фотоси.

Пойтахтимизнинг бир куни

• ЗАФАРЛАРИМИЗ—ДОҲИЙ ЮБИЛЕЙИГА

• «МЕҲНАТ БАЙРАМИ» ЧОРЛАЙДИ

• ИСТЕЪМОЛ БУЮМЛАРИГА—КЕНГ ЙЎЛ

СИФАТЛИ ВА ХУШБИЧИМ

Пойтахтимиздаги 3-ўқув ишлаб чиқариш корхонаси коллективи беш йилликнинг тўртинчи йилини яхши меҳнат муваффақиятлари билан якунлаган эди. Коллектив йил мобайнида жами 17 миллион сўмлик ёки пландагидан 2,5 миллион сўмлик кўп турли хил кийим-кечаклар тайёрлаб, савдо тармоқларига чиқарган-ди. Чеварлар беш йилликнинг якунловчи йилида ҳам зўр ғайрат билан меҳнат қилишяпти. Бу ердаги кўпгина тикувчилар доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги шарафига оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилишган.

БУГУН

корхонада йил бошидан бери ишлаб чиқарилиб, савдо тармоқларига жўнатилган кийим-кечаклар 800 минг сўмликка етди. Бу—топшириқда белгиланганидан анча кўпдир.

Коллективда цехлараро, бригадалараро социалистик мусобақа тобора авж олмоқда. Илғор тикувчилардан Р. Бойдадаева, М. Тўрабекова, М. Шукурова, Г. Абдурасулова смена топшириқларини мунтазам ортиғи билан адо этиб, сифатли ва чиройли кийим-кечаклар тайёрлашяпти.

ХАРИДОРГА МАНЗУР БЎЛАДИ

БУГУН

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли тикув ишлаб чиқариш бирлашмасининг коллективи тайёрлаган янги маҳсулотнинг дастлабки туркуми савдо тармоқларига жўнатилди.

Бу маҳсулотлар «Дуэт», «Клен», «Димок» деб аталган янги хил материаллардан ва сунъий чармдан тикилган эркаклар курткаларидир.

Ҳозирги пайтда корхонада тайёрланаётган маҳсулотларнинг 20 хили олий сифат категориясини олган. Ана шу маҳсулотлар корхона умумий ишлаб чиқаришининг 29 процентини ташкил қилмоқда.

Асосий рекорд-саломатлик

ОММАВИЙЛАШИБ БОРМОҚДА

«Меҳнат» кўнгилли спорт жамияти област Совети томонидан мини-футбол бўйича ўтказилаётган беллашувлар тобора оммалашиб бормоқда. Ғолиблик учун бўлган баҳсларда қатнашаётган қуйи физкультура коллективлари командаларининг сафи тобора кўпайиб боряпти. Бу сафар ҳам шундай бўлди. Беллашувларда иштирок этишни истаган командалар жуда кўп бўлди. Шу боисдан ҳам ташкилотчилар беллашувларни бир неча босқичда ўтказишга мажбур бўлишди.

Ниҳоят ҳал қилувчи ўйинлар бошланди. Беллашувлар кескин кураш вазиятида ўтди. Уларни жуда кўп кишилар томоша қилишди. Ниҳоят ғолиб аниқланди. Бекобод таксомотор парки футболчилари биринчи ўринни эгаллашди. Иккинчи ўринга эса «Узбекхиммаш» заводининг футбол командаси кўтарилди. Учинчи совринли ўринни абразив буюмлари заводининг ёш коллективи эгаллади.

«МОРЖ»ЛАР МАВСУМНИ ДАВОМ ЭТТИРИШМОҚДА

Баҳор қуёши нур сочаётган бўлишига қарамасдан ҳали Чирчиқнинг суви исигани йўқ. Унинг муздек суви чўмилувчиларни тез-тез нафас олишга мажбур этмоқда. Бироқ, «Морж»лар учун бу нарса оддий ҳодисадир. Улар бутун қиш давомида ҳам машғулотни тўхтатишгани йўқ.

Анҳор бўйида ташкил этилган сувда сузиш ихлосмандларининг тажрибаси асосида Чирчиқда ҳам бир группа ташкил этилган эди. Бунга икки йил бўлди. Муздек сувда танани чиниқтириш ихлосмандлари кўпайиб борди. Уларнинг сафига ўнлаб тошкентликлар келиб қўшилишди. Уларнинг орасида врач Э. Йўлдошева, милиция капитани К. Спивак ва бошқалар бор. Улар яқинда намунали сузишда иштирок этишди. Шу куни бадминтон, футбол бўйича оммавий мусобақалар бўлиб ўтди.

ЯХШИ ДАМ ОЛИШДИ

Баҳор бошланди. Кунлар илий бошлади. Шунга қарамасдан Чимёндаги дам олиш зонасида тоғ бағрида ҳордиқ чиқариш ишлари давом этмоқда. Шанба ва якшанба кунлари бу ерда ўн минглаб тошкентликлар ҳордиқ чиқаришди.

Бу сафар дам олиш зонаси шаҳримиздаги Фрунзе райони меҳнаткашларининг ихтиёрида бўлди. Район спорт комитети бу ерда оммавий физкультура байрамини ташкил қилди. Чаққонлик ва эпчиллик баҳсларида юзлаб ҳамшаҳарларимиз иштирок этишди. Улар турли оғирликдаги буюмларни кўтариш, волейбол ва спортнинг бошқа турлари бўйича ўтказилган беллашувларда қатнашиб, саломатликларини мустаҳкамлашди. Чанғида учиш бўйича ўтказилган мусобақа ҳаммага манзур бўлди. Қисқаси, ҳамшаҳарларимиз тоғ бағрида мазмунли ҳордиқ чиқариб янги куч-қувват билан шаҳарга қайтиб келдилар.

Суратда: спорт байрамидан бир лавҳа.

Д. Клочков фотоси.

УЙСОЗЛАР АҲДИ

Тошкент шаҳри қурилиши Бош бошқармасига қарашли уй-жой қуриш тресги «Ташросстрой» қурилиш бошқармасининг уйсозлари ҳам В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини муносиб кутиб олиш учун шижоат билан ишлашмоқда. Улар «Марказ—17» ва «Марказ—18» кварталларида барча қулайликларга эга бўлган шинам турар жойларни графикдан ўзган ҳолда барпо этишяпти.

БУГУН

БУ ЕРДА ТЎРТ ҚАВАТЛИ 32 ХОНАДОНГА МЎЛЖАЛЛАНГАН УЙ-ЖОЙДА УМУМИЙ ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ ИШЛАРИ ТУГАЛЛАНДИ.

Объект қурилишида бошқарманинг Я. Мусин, В. Синюгин, Ю. Аблякимов етакчилик қилаётган бригадаларнинг аъзолари ибрат кўрсатишди. В. И. Ленин туғилган кунни ўнинчи беш йиллик план ва топшириқларини адо этиш билан кутиб олишга қарор қилган қурувчилар ойлик планларини 130—140 процентдан бажаришмоқда.

Ш. Содиқова билан Л. Исроилованинг Охунбобоев номли бош кийимлар фабрикасида меҳнат қилишаётганига кўп бўлгани йўқ. Икки ёш мураббий ишчиларнинг яқиндан берган кўмаги ҳамда ўзларининг меҳнатсеварликлари, интизомлиликлари туфайли бош кийимлар тикиш ҳунарини қисқа вақтда пухта эгаллаб олдилар. Ҳозир бу чеварлар кунлик нормаларини мунтазам ортиғи билан адо этиб, фақат аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришяпти.

СУРАТДА: ёш ишчилар (чапдан ўнгга) Ш. Содиқова ва Л. Исроилова.

Ҳ. Мирзакаримов фотоси.

• Тошкент—мамлакатга

КОНСТРУКЦИЯСИ ЯХШИЛАНАДИ

Таганрогдаги механика заводида ишлаб чиқарилаётган «Колос» ғалла ўриш комбайни республикамизнинг механизаторлари ва ғаллакорларига яхши таниш. Юзлаб бундай комбайнлар ўтган йили Ўзбекистон ғаллазорларида мўл ҳосилни йиғиб олишда иштирок этди. Навбатдаги ғалла ўримида бу комбайнлар конструкцияси бир мунча яхшиланади. Бу ишда бизнинг ҳамшаҳарларимиз — Тошкентдаги «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси мутахассислари ҳам иштирок этишяпти.

Тошкентликлар комбайннинг трансмиссия валини янада яхшилаш мақсадида, бу муҳим деталнинг қайта ишлашнинг анча такомиллашган технологиясини тавсия этдилар. Бу иш амалга оширилгач, деталь сифати яхшиланиш билан бирга уни ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун ҳам имконият туғилади.

Янги мактаб қурилмоқда

«Главташкентстрой»нинг 6-қурилиш трестидаги 70-бошқармасининг Николай Мин бошлиқ коммунистик меҳнат бригадаси коллективи шаҳримизнинг «Марказ — 18» кварталида янги мактаб биносининг қурилишини олиб бормоқда. Бу билим ўчоғи 1540 ўқувчига мўлжалланган. Қурилишда Н. Злобин методини тадбиқ этиш натижасида ишлар графикдан ўзган ҳолда олиб борилмоқда.

БУГУН

бунёдкорлар бинонинг иккинчи қаватида конструкцияларни монтаж қилишга киришдилар. Бригададаги монтажчи Юрий Курносов, бетон қорувчи Гулнора Расулова, ғишт терувчи Альфит Зямилез смена топшириқларини 120—130 процентдан бажаришмоқда.

Москваликлар ва шаҳримизнинг илғор корхоналари ташаббусини қўллаб-қувватлаган бу бригада коллективи объект қурилишида коммунистик шанбаликни намунали ўтказишга бел боғлади.

Ўша куни бу ерда катта меҳнат унумдорлигига эришиш мўлжалланмоқда.

Янги мактаб янги ўқув йилида ишга туширилади.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

● «В. И. Ленин. Социализм ва коммунизм қурилиши масалалари» тўпламининг иккинчи тўлдирилган нашри босмадан чиқди.

● Совет Иттифоқи билан Вьетнам Социалистик Республикаси ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни ривожлантириш ҳамда мустаҳкамлаш соҳасидаги катта ва самарали фаолияти учун ВСРнинг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Нгуен Хиу Кхиеуни Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотлаш тўғрисида СССР Олий Совети Президиумининг Фармони эълон қилинган.

● «Ташаббусга—партия мадади» — «Правда» газетасининг бугунги бош мақоласи ана шундай номланади.

● «Правда» газетасида Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги министрининг ўринбосари Э. Тожиевнинг «Ўзбекистон ипаги» сарлавҳали мақоласи эълон қилинган.

● В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг 11 март куни Москвада очилган сессияси дон, ем-хашак етиштиришни кўпайтириш, деҳқончиликнинг самарадорлиги ва барқарорлигини ошириш йўлларини муҳокама қилмоқда.

«ЗУЛФИЯ» ГАЗЛАМАСИ

БУГУН

Тошкент тўқимачилик комбинати читгагул босиш фабрикасининг конвейерларидан тушириб олинаётган янги газлама «Зулфия» деб аталади. Бу гул солинган пахтали газлама ўзининг тўқилиш хусусиятларига кўра «мая» матосини эслатади.

Республика енгил саноат министрлигининг бадиий Советида ана шу янги маҳсулотга юқори баҳо берилди. Шу йилнинг ўзида бундай материалдан 5 миллион сўмлик тайёрлаш юзасидан топшириқ олинди.

БОҒ ЧИРОЙ ОЧАДИ

БУГУН

республикамиз пойтахтининг Фурқат номли маданият ва истироҳат боғида ўйин автоматлари зали қуриш ишлари бошлаб юборилди.

Янги залга ўрнатиш учун олтита ўйин автомати олинди. Келгусида уларнинг сони яна бир нечтага кўпайтирилади. Боғ коллективи янги залнн шу йилнинг ўзида ҳамшаҳарларимизнинг севимли ҳордиқ чиқариш жойига айлантириш тадбирларини кўряпти. Чунки янги залда турли маданий тадбирлар ўтказиш ҳам мумкин бўлади.

Истироҳат боғи бу йил янада чирой очади. Боғнинг кумуш камари ҳисобланувчи Қорасув канали соҳили ободонлаштирилмоқда. Хиёбонларга қўшимча ёритгичлар ўрнатиляпти. Айниқса, боғнинг марказий хиёбони кўркамлашади. Бу ерга фақат қизил гуллар экилади.

МУСОБАҚАДОШ ИККИ БРИГАДА

«Главташкентстрой»нинг 4-трестига қарашли 18-қурилиш бошқармасида Николай Комиссаров ва Станислав Сенюд бошлиқ комплекс бригадалар коллективлари узоқ вақтдан буён мусобақалашиб келишмоқда. Уларнинг меҳнат рақобати яхши самаралар беряпти. Бу иккала бригада шу йилнинг бошида трактор заводи массивида тўққиз қаватли ётоқхона биносини қуриб фойдаланишга топширди. У 224 ўринлидир.

БУГУН

В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини муносиб кутиб олиш мақсадида ўтказиладиган Бутуниттифоқ коммунистик шанбалигида бу иккала бригада олиб борадиган ишларнинг умумий режаси тузиб чиқилди. Улар беш йиллик фондига 600 сўм пул ўтказишга қарор қилишди.

Қурувчилар шу кунларда иккинчи ётоқхона биносининг қурилишини олиб боришмоқда. Иккала бригада пудрати методини ишга тадбиқ этганлиги натижасида графикдан ўзган ҳолда меҳнат қилаяпти. Кундалик топшириқлар 20—25 процент бажарилмоқда.

ПАРДОЗЛАШ АВЖИДА

Сергелининг янги турар жой массивида яна битта замонавий ётоқхона қурилмоқда. 400 нафар ишчи ва хизматчига аталган ётоқхонани 153-қурилиш тресги 1-қурилиш бошқармасининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳ. Баҳодиров бошлиқ бригадаси қуряпти.

БУГУН

ОБЪЕКТДА УМУМИЙ ҚУРИЛИШ-МОНТАЖ ИШЛАРИ ТУГАЛЛАНДИ.

Куни-кеча бу ерда пардозчилар, сантехниклар, электриклар ва бошқа ёрдамчи пудратчи ташкилотлар ҳам иш бошлашди.

ФИЗИКА—СЕВИМЛИ ДАРС

Тошкентдаги 101-мактаб жадвалида янги предмет — радиоэлектроника фани пайдо бўлди. Унинг назарий ва амалий машғулотлари учун 9—10-синф ўқувчиларига ҳар ҳафта олти соат ажратилмоқда. Мактабда махсус кабинет жиҳозланган бўлиб, у ерда болалар радиоаппаратнинг тузилишини ўрганмоқдалар, ўз передатчиклари, кучайтиргич аппаратларини тайёрламоқдалар.

Физика муаллими А. В. Калашников радиоэлектроникани чуқур ўргатувчи мактаб факультатив дарсини тузиш ташаббускори бўлди. Александр Васильевич бу мактаб очилганидан бери, яъни 12 йилдан бери шу ерда ишлаб келмоқда. Шу вақт ичида у юзлаб болаларда ўз предметига меҳру муҳаббат уйғота билди. Физика дарслари бугунги кўпгина юқори синф ўқувчилари учун севимли дарс бўлиб қолди.

Бу йил шу мактабни битириб чиққан 17 бола илк бор етуклик аттестати билан бирга лаборантлик гувоҳномасини ҳам олади.

(ЎзТАГ).

ИККИНЧИ ОНА ТИЛИМИЗ

Пойтахтимиздаги 395-мактабгача ёшдаги болалар боғчасида кичкинтойларга рус тилини ўргатиш намунали олиб борилаётир. Бу ерда машғулот ўтказиш учун замонавий техника билан жиҳозланган лингафон кабинети мавжуд. Болалар рус тилини катта қизиқиш билан ўрганаяптилар. Улар машғулотларда рус сўзларини тўғри талаффуз қилишни ўрганишади, ёзувчи ва шоирларнинг шеърларини ёд олишади. Малакали мураббийлар ҳар бир кичкинтойнинг сўзини магнитафон лентасига ёзиб олиб, биргалашиб тинглайдилар ва дикцияда сўзларни тўғри талаффуз қилишни ўрганадилар.

Рус тили машғулотларида бундан ташқари турли кўргазмали ўқув методикаларидан ҳам кенг фойдаланилади. Машғулотларга оид расмлар, диафильмлар ва эртаклар тарбияланувчиларга рус тилида тўғри ва равон гапиришга катта ёрдам беряпти.

С. ҲИДОЯТОВ.

«Баҳор» сафарини бошлади

БУГУН

М. Турғунбоева номли Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган «Баҳор» халқ рақс ансамблининг коллективи қардош Россия Федерацияси бўйлаб ўзининг гастроль сафарини бошлади.

Шу муносабат билан ансамблнинг директори Х. Одилов мухбиримизга бундай деди:

— Ансамбль коллективи ана шу масъулиятли сафарга қизғин тараддуд кўрди. Рақкосаларимиз анча вақтдан буён бу бепоён ўлканинг кўпгина шаҳарларида бўлишмаган эди. Шу боисдан ҳам дўстларимиз ҳузурида намойиш қиладиган концерт программамизни маромига етказиб тайёрладик.

Коллективимиз Россиянинг Қозон, Оренбург, Куйбишев, Краснодар, Саратов, Ставрополь, Кисловодск шаҳарлари бўйлаб 40 га яқин концерт беради.

Ансамбль репертуаридан СССР халқларининг рақслари ва жаҳон санъати намуналари кенг ўрин олган. Ўзбекистон ССР халқ артисти, ансамблнинг бадиий раҳбари Қундуз Миркаримова саҳналаштирган «Тинчликни сақлайлик» рақси гастроль репертуарига киритилган. Ўйлаймизки, республика Ленин комсомоли мукофоти лауреати Маъмура Эргашева ижро этадиган бу рақс рус томошабинларига манзур бўлади.

Биз сафар давомида санъат даргоҳларида қатор учрашувлар ўтказишни ҳам мўлжаллаганмиз. Буларда коллективнинг АҚШ, Франция, Польша мамлакатлари бўйлаб ўтказган катта сафарлари ҳақида гапириб берилади.

Кўрикка тайёргарлик

Пойтахтимиздаги 5-ҳунар-техника билим юрти ўқувчиларидан ташкил топган «Ҳилола» ашула ва рақс ансамблини санъат мухлислари яхши билишади. Ансамблнинг ҳаваскор артистлари ўз ижрочилик маҳоратларини Польшада ва Германия Федератив Республикасида ҳам намойиш этишган.

Яқинда коллектив доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги ва буюк Ғалабанинг 35 йиллигига бағишланган янги репертуарини тайёрлади. Ҳозир ҳаваскорлар янги куй, ва қўшиқларини ҳунар-техника билим юртлари бадиий ҳаваскорлик коллективларининг шаҳар кўригида намойиш этишга тайёргарлик кўришяпти. Ана шу кўрик март ойи ўрталарида ўтказилади. Унда шаҳримиздаги 47 та ҳунар-техника билим юрти қошидаги бадиий ҳаваскорлик коллективлари қатнашади.

телетайп лентасидан

● БУДАПЕШТ. Дунауйварош шаҳридаги металлургия комбинатининг ҳисоблаш марказида Совет Иттифоқида ишлаб чиқарилган яна битта электрон-ҳисоблаш машинаси ўрнатилди. «Р—35» маркали янги электрон-ҳисоблаш машинасидан ишлаб чиқаришни бошқариш жараёнини такомиллаштириш учун фойдаланилади. Электроника Венгрия халқ хўжалигида йил сайин тобора кўпроқ мустаҳкам ўрин эгалламоқда. Ҳозирги вақтда республикадаги қарийб 2500 корхона компьютерлар билан таъминланган.

● БОНН. Меҳнат масалалари билан шуғулланувчи федерал бошқарма президенти И. Штингль Нюрнбергда бундай деди: кейинги ойлар Германия Федератив Республикасида ишсизларнинг янада кўпайиш даври бўлади. Ишлаб чиқариш ўсишининг қисқартирилиши, деб таъкидлади у, бунинг асосий сабабидир. Бу йил ишлаб чиқаришнинг ўсиши 2,5 процентдан ошмайди.

И. Штингль газета мухбири билан суҳбатда айтдики, шу йилнинг иккинчи ярмида ишсизлар сони 1979 йилга нисбатан тахминан 140.000 кишига кўпайиб, яна миллион кишидан ошиб кетади.

● **НЬЮ-ЙОРК. АҚШда грипп эпидемияси давом этмоқда. Касалликларни назорат қилиш миллий марказининг маълумотларига кўра, Жоржия штатидаги Атлантда февраль ойининг охирги ҳафтаси давомида яна 225 киши касал бўлган. Ана шу марказнинг маълумотларига қараганда, йил бошидан буён гриппдан ва ўпка яллиғланишидан 3.800 америкалик ҳалок бўлган.**

● ДЕҲЛИ. Мамлакат ҳукумати Ҳиндистоннинг ғарбий соҳилида йирик порт қуриш лойиҳасини маъқуллади. Янги денгиз дарвозаси Бомбай портининг йўлдоши бўлади ва унинг ишини анча камайтириш имконини беради. Лойиҳани амалга оширишнинг умумий қиймати 1,8 миллиард рупияга тушди. Портни қуриш денгизда пассажирлар ва юк ташишни ривожлантиришнинг умуммиллий программасида кўзда тутилган. Бу программага мувофиқ 1983 йилга бориб Бомбай, Висакхапатнам, Калькутта, Кочин причалларини ва бошқа порт шаҳарларининг причалларини кенгайтириш ва модернизациялаш кўзда тутилади.

● **ЛАГОС.** Зарур бўлиб қолган ҳолда Нигерия мустақил Зимбабвега ҳарбий ёрдам кўрсатади, шунингдек Роберт Мугабе бошлиқ ҳукумат ҳокимият тепасига келгандан кейин оқ танли аҳолининг ялпи эмиграцияси бошланадиган бўлса, ишчи кучи беради. Нигерия ташқи ишлар министри Ишайя Ауду бу ерда бўлиб ўтган матбуот конференциясида ана шу гапларни айтди.

«Нью-Найжириян» газетаси И. Аудурнинг ўз мамлакати Африка жанубидаги ватанпарварларнинг миллий озодлик курашига ёрдам бериш учун 25 миллион найр (16 миллион доллар) сарф қилганлиги ҳақидаги сўзларини келтиради.

(ТАСС).

Ишчи ўринбосарларига муҳим эътибор

КАДРЛАРНИ ҚАДРЛАЙМИЗ

Ҳар қандай корхонада, айниқса ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлган иш жойларида кадрлар қўнимсизлиги, албатта маълум даражада зарар келтиради. асбоб-ускуналарнинг беҳуда туриб қолишига йўл қўяди, брак маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиради, коллективдаги микроиқлимни ёмонлаштиради ва ҳоказо. Иқтисодчиларнинг ҳисоб-китобларига қараганда, авиация ишлаб чиқаришидан бўшаган бир ишчи корхонага минг сўмлик моддий зарар келтираркан.

Хўш, кадрлар қўнимсизлигига нималар сабаб бўлади? Меҳнат ва иш ҳақини ташкил этиш даражаси, маиший шароитлар, ўзаро ҳамкорлик ёки бошқача айтганда коллективдаги психологик йўналиш ва бошқалар сабаб бўлади.

В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида ишлаб чиқариш маданиятини ошириш, меҳнатни ташкил этишни такомиллаштириш учун барча чора-тадбирлар кўрилмоқда. Иш жойларида топшириқларни кам ҳаражат сарфлаб, муваффақиятли бажариш учун барча шароитлар муҳайё этиляпти. Масалан, ўтган йили 200 дан ортиқ иш жойи қайта жиҳозланди. Бу эса 87 минг сўмлик иқтисодий самара берди. Шунингдек, станоклар парки ҳам кенгайиб бораяпти.

Иш жойларига планли-огоҳлантириш хизмат кўрсатиш системаси (ППОРМ) жорий этилаяпти. Унинг афзаллиги шундаки, у ишлаб чиқаришда ҳар бир ишчининг вазифасини аниқлаб беради, ишни бажарувчилар асбоб-ускуналарни, загатовкалар, оснасткалар, технологик ҳужжатларни олиб келиш, қидириб топиш ишларидан холи бўлишади, шунингдек цехлар хизмати иши самарадорлигини ҳам оширади. Бу эса ёрдамчи хизматдаги кишилар сонини кўпайтирмасдан туриб, меҳнат унумдорлигини 12 процент юксалтириш имконини беради.

Завод ишчи ва хизматчилари, инженер-техник ходимлари учун маиший хизмат ишларини яхшилаш бўйича талай ишлар амалга ошириляпти. Ўтган йили 2 мингта оила янги квартираларга кўчиб ўтиб, уй тўйи ўтказди, ўзининг турар жой шароитини яхшилади. Бизда шундай анъана — ёш ишчилар турмуш қурганларида уларга бир йил мобайнида навбатсиз ёшлар уйларидан ҳар томонлама қулай бўлган квартиралар бериш одат тусига кирган. Мактабгача бўлган болалар муассасалари тармоғи ҳам ўсиб бораяпти. Фақат Тошкент шаҳрининг ўзидагина самолётсозларнинг ўн мингга яқин ўғил ва қизи тарбияланаётган 30 та болалар боғчаси бор. Оиласиз, якка бош ишчиларга шинам ётоқхонадан жой берилади.

Завод клубларида ва ётоқхоналарида турли хил бадиий ҳаваскорлик, техника, амалий санъат тўгараклари ишлаб турибди. Шу йилнинг ўзида самолётсозлар учун мўлжалланган Маданият саройининг биринчи навбати ишга туширилади.

«Старт» стадионининг спорт базаси қошида малакали тренерлар турли хил секцияларда машғулотлар ўтказишяпти. Самолётсозлар шаҳарчасида ёзги спорт майдончаси қурилган. 3 мингдан ортиқ йигит ва қизлар «Старт» спорт клуби ва ётоқхоналар Советлари томонидан ўтказилаётган спорт мусобақаларида иштирок этаяптилар. Бирлашма биринчилиги учун футбол, волейбол, баскетбол, енгил атлетика, стол теннисси, шашка, шахмат ва спортнинг бошқа турлари бўйича мусобақалар ўтказиб борилади.

Самолётсозларнинг дам олиш кунларини кўнгилли ўтказиш учун ҳам талайгина ишлар амалга ошириляпти. Уларга санаторийларда дам олишлари учун туристик йўлланмалар берилади. Самолётсозлар заводга қарашли Иссиқкўлдаги «Олтин кум», «Кристалл» ва «Саломатлик» пансионатларида дам оладилар. Ўтган йили корхонанинг ҳар тўрт ишчисидан биттаси ана шу жойларда мириқиб ҳордиқ чиқарди. 6 мингдан зиёд ўғил ва қиз Чотқол тоғ тизмалари ён бағрида жойлашган «Гулистон» ва «Оқтош» пионер лагерларида мириқиб дам олди.

Заводга қарашли соғломлаштириш зоналарини янада кенгайтириш ва ободонлаштириш бўйича комплекс тадбирлар ишлаб чиқилган. Жумладан, Иссиқкўлдаги «Олтин қум» пансионати қайта жиҳозланади. Бу пансионат йил давомида ишлаб туради. Бу ерда мингта дам олувчига мўлжалланган замонавий корпуслар қад кўтараяпти. «Чиноз» дам олиш зонасида эса завод профилакторийсининг тўққиз қаватли биноси қуриляпти. Поликлиника, болалар шифохонаси, даволаниш комплекси, тугруқхона ҳам самолётсозлар ихтиёрида.

Ишчи кадрларнинг бир жойда муқим ишлашини мустаҳкамлаш кўпинча моддий таъминотнинг қай даражада эканлигига ҳам боғлиқдир. Ишчиларга асосий иш ҳақига қўшимча район коэффициентининг 15 проценти миқдорида ҳақ тўланади. Шунингдек, бир йил ишлаган ишчига унинг хизматини тақдирлаб, 13-маош берилади.

Совет Армияси сафидан қайтган кишилар бизга ишга кирган тақдирда улар жуда катта имтиёзлардан фойдаланишлари мумкин. Жумладан, агар ким корхонада армия сафига чақирилгунга қадар бир йил ишлаган бўлса ва хизматдан сўнг ўз коллективига қайтса, хизмат даврининг ҳаммаси учун 13-маош тўланади. Қолганлар эса 100 сўм миқдорида «хўжалигини юритиш учун» нафақа олишади. Олти ой ишлаб, белгиланган топшириқни бажараётган ёш ишчиларга ҳар куни икки марта текин овқат берилади. Бўйдоқларга олти ой муддатга турар жой ҳақини тўламаслик шарти билан ётоқхона берилади.

Ёш самолётсоз йигит ва қизлар Тошкент политехника институтининг самолётсозлик факультетига ва самолётсозлик техникумининг кечки бўлимига ўқишга киришда имтиёзлардан тўла фойдаланишади. Заводда камида уч йил ишлаган ишлаб чиқариш илғорлари ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда корхона ҳисобидан оширилган стипендия олиш шарти билан мамлакатимиздаги авиация олий ўқув юртларига ўқишга йўлланма олишлари мумкин.

Кадрлар билан, айниқса ёш ишчилар билан ишлаш йилдан-йилга кўп қиррали ва масъулиятли ишга айланиб боряпти. Ёш ишчини ишлаб чиқариш нормасини бажаролмай ёки меҳнат интизомини бузган ҳолда ишлаб чиқаришдан кетаётган ҳоллари оз эмас. Статистика шуни кўрсатадики, ўз хоҳишига кўра ишдан бўшаётганларнинг кўпчилиги камида 25 ёшгача бўлган кишилар экан.

Цехларда кадрлар билан ишлаш, шу жумладан ёш ишчиларни ишлаб чиқаришда муқим ўрнашиб қолишлари каби масалалар изчил ўрганилмоқда, қўнимсизликнинг асл сабаблари кадрлар бўлими томонидан, шунингдек бош директор қошида раҳбар составининг якуний йиғилишларида, радио йўқламаларида анализ қилиняпти.

Қўнимсизликнинг сабабларини ўрганиб чиқиб, биз кўпгина ишчилар ишни ўқиш билан боғлаб олиб бориш имконига эга эмасликлари учун бўшаётганликларини билдик. Бу масала ҳамма цехларда кўриб чиқилди. Эндиликда студентлар ва ўқувчилар ишлайдиган сменалар шундай ташкил этилдики, улар мактаблар, олий ўқув юртлари машғулотларига бемалол қатнашишлари мумкин. Мана унинг натижаси — 1979 йилда худди ана шу сабаб билан уч киши ишдан бўшаган бўлса, ўша пайтда яъни 1977 йилда 173 киши шу сабаб билан ишдан кетган эди.

Ёш ишчилар кўпинча кадрлар бўлимига бир цехдан иккинчи цехга ўтиш ёки касбини ўзгартириш тўғрисида ариза ёзиб киришади. Бунда ҳам биз уларга қулайлик яратиб, уларни иложи борича ишлаб чиқаришда олиб қолишга ҳаракат қиляпмиз.

Корхонада, барча цехларда жамоатчилик, кадрлар бўлимлари актив иш олиб боряпти. Улар ўз хоҳишига кўра ишдан бўшаш учун ёзилган аризаларнинг ҳар бирини синчиклаб кўриб чиқиб, ўз хулосаларини беришади. Уларнинг маслаҳатлари, тавсиялари туфайли кўплаб ишчилар ўз иш жойларида муқим ишлаб қоляптилар.

Ҳозир корхонада жамоатчилик кадрлар бўлимларини ишдан бўшаш учун ариза бериш тўғрисида огоҳлантириб қўйиш, кишиларни яхши билишлари, уларнинг нимага муҳтож эканликларини, истакларини билиш мақсадида цех раҳбарлари билан биргаликда корхонадан кетиш сабабларини тугатиш ишларига катта эътибор беріляпти.

Кадрлар қўнимсизлигини қисқартириш бўйича ишлаб чиқилган цех йиллик топшириқлари амалда ўзининг яхши натижасини беряпти. Унда ҳар бир ой ва кварталда бу вазифани бажарилиши назорат остига олиниб, махсус кўрсаткич тахтасида рақамлар қайд этиб борилади.

Кадрлар қўнимсизлиги қисқартирилганлиги учун цехларнинг раҳбарлар составини моддий ва маънавий рағбатлантириш ҳам йўлга қўйилган. Ҳар ойда социалистик мусобақага якун ясалган пайтда кадрлар қўнимсизлиги асосий муҳим кўрсаткичлардан бири сифатида эътиборга олиниб, унинг қай аҳволдалигидан қатъий назар моддий рағбатлантириш фондидан мукофот тўланади.

Амалга оширилган барча тадбирлар комплекси беш йилликнинг ўтган тўрт йили мобайнида кадрлар қўнимсизлигини учдан бир қисмидан зиёдга қисқартириш имконини берди ва бу 1979 йилда 10,2 процентни ташкил этди.

Корхонада кадрлар билан ишлашни янада такомиллаштириш учун тадбирлар белгиланяпти. Бу вазифанинг ҳал этилиши КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг «Халқ хўжалигида кадрлар қўнимсизлигини қисқартиришни ва меҳнат интизомини янада мустаҳкамлаш тўғрисида»ги қарорига амалий жавоб бўлади. Шунингдек, бу борада меҳнатга ҳақ тўлаш ва ташкил этишнинг коллектив формаси, шу жумладан ишнинг бригада методига ўтказилишини самарали, деб ҳисоблаймиз.

Ҳ. ҲОШИМОВ,
В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директорининг кадрлар бўйича ўринбосари.

Н. ТРОФИМОВ,
бирлашма кадрлар бўлимининг катта инженери.

БОШЛАНҒИЧ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИДАН ЯНГИЛИКЛАР

МУҲИМ ТАВСИЯЛАР

«Ташсельмаш» заводи партия комитети жамоат ташкилотларига партиявий раҳбарликнинг форма ва усулларини муттасил такомиллаштириб бормоқда.

Корхона партия комитети яқинида цех партия ташкилотларининг комсомол ташкилотларига раҳбарлиги масаласини муҳокама этди. Партком йиғилишида 2, 14, 15 ва бошқа цехларда комсомол ташкилотларининг партия ташкилоти, касаба союз группалари билан биргаликда мастер кунлари ва бошқа тадбирларни изчил ўтказаётгани, ёшларнинг ғоявий-сиёсий ва иш малакасини оширишга интилаётгани таъкидлаб ўтилди.

Йиғилишда 4, 6, 10-цехларнинг партия ташкилотлари комсомолга раҳбарликнинг услуб ва формаларини ҳали талаблар даражасига етказмагани ҳаққоний кўрсатиб ўтилди. Партком комсомолга партиявий раҳбарликни янада кучайтиришга қаратилган муҳим тавсиялар қабул қилди.

ПОЙТАХТ ХАРИТАСИДА ЯНГИЛИК

«БЕШЁҒОЧ» МИКРОРАЙОНИ

Куни кеча Халқлар дўстлиги проспекти бўйлаб яна бир нодир архитектура иншооти — «Бешёғоч» микрорайони қурилиши бошлаб юборилди. Тошкент меъморларининг энг яхши лойиҳалари асосида қад кўтараётган турар жой кварталли қурилишида Тошкент шаҳри қурилиши Бош бошқармасига қарашли 2-уйсозлик комбинатининг бинокорлари меҳнат қилишмоқда.

Микрорайондаги уйлар асосан тўққиз қаватдан иборат бўлади. Улар яхшиланган лойиҳага эгадир.

Шу йилнинг охиригача бу ерда бир неччта тўққиз қаватли йирик панелли ва синчли — панелли турар жойлар қурилиб, тошкентликларга туҳфа этилади. Бундан ташқари «Бешёғоч»да типовой мактаб, замонавий типдаги болалар боғчаси биноларини ҳам қуриш кўзда тутилмоқда.

ЁШ ГЕОЛОГЛАРНИНГ ИШЛАРИ

Тошкентдаги 187-мактабнинг «Юний геолог» клуби аъзолари Чотқол тизма тоғи бўйлаб ёз фаслида туристик юриш қилиш планини ишлаб чиқдилар. Бу юриш ўрганиш жиҳатидангина муҳим бўлиб қолмай, шу билан бирга амалий характерга ҳам эга: бундан асосий мақсад — фойдали қазилмаларни қидиришдир.

Мактабда Ўзбекистонда кенг тарқалган турли минераллар ва руда намуналарининг бой коллекцияси тўпланган. Бултур ўқувчилар республика геологик юришининг ғолиби бўлган эдилар, ёш геологларнинг Оренбургда бўлиб ўтган Бутуниттифоқ слётида қатнашган эдилар.

Бу йил ёзда ўқувчилар ўзларининг геологик коллекциясини янада тўлдиришни режалаштирмоқдалар.

(ЎзТАГ).

Светлана Киселёванинг ҳунар-техника билим юртини тугатиб, «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасига ишга келганига атиги икки йил бўлди. Ана шу қисқа вақт ичида у пальтолар тикиш билан боғлиқ бир неча операцияларни мукаммал ўзлаштириб олди. Шу туфайли смена топшириқларини мунтазам 115 процентга етказиб адо этмоқда. Унинг қўлидан чиққан буюмлар юксак сифатлилиги билан ажралиб туради.

СУРАТДА: С. Киселёва.

Р. Загратдинов фотоси.

ЯНГИ БИЛИМ МАСКАНИ

Бири-биридан шинам, гўзал бинолар шаҳримиз кўркига кўрк қўшаяпти. Қўли гул бинокорларимиз томонидан фойдаланишга топширилаётган муҳташам турар жойлар билан ҳақли равишда фахрлансак арзийди.

Ҳозирги кунда пойтахтимизнинг бир неча қурилиш майдонларида ишлар жадал давом эттирилмоқда. Биз «Главташкентстрой»га қарашли 4-тресті 38-бошқармаси бинокорларини шаҳримизнинг йирик магистралларидан бири Жаҳон Обидова кўчасида қурилаётган объектда учратдик. Бу ерда Тошкент маданият институтининг янги ўқув корпусида охирги қурилиш ишлари давом этмоқда.

Тажрибали бинокор, прораб Василий Чхутиашвили жами 630 квадрат метр майдонни эгаллаган комплексга 430 минг сўм сарфланганлигини мароқ билан гапирди. Беш қаватли кўркам билим ўчоғида талабалар учун барча шарт-шароитлар муҳайё бўлади. Кенг, замонавий типда қурилган бу бинонинг биринчи қаватида маъмурий хоналар жойлашади.

Бўлажак маданият ўчоғининг талабалари иккинчи қаватда турли тўгарак машғулотларига қатнашадилар. Жумладан рақс зали, актёрлик маҳоратини мукаммаллаштирувчи махсус жиҳозланган хоналар жойлашади. Тўртта катта аудитория ва грим хоналари студентларнинг билим савияларини пухта эгаллашларига хизмат қилади.

Бинонинг учинчи қавати ҳам ўзига хос кўринишга эга бўлиб талабаларнинг назария масалаларини ўзлаштиришларига қулай имкониятлар яратиб беради. 3 та аудитория, 4 та махсус фан кабинетлари ва рақс хоналари талабалар ихтиёрига берилади. Бешинчи қаватдаги тўртта хоналарда музика асбобларининг турли хиллари сақланади. Студентлар бу қаватда миллий музика санъати сирларини ҳам ўрганадилар.

Ўқув масканининг олди томони ўзгача чирой очади. Бино атрофлари кўкаламзорлаштирилади. Студентларнинг ҳордиқ чиқаришлари учун махсус хиёбон бунёд этилади.

Айни кунларда бу объект қурилишидаги иш қизгин давом эттирилмоқда. Эдуард Югай бошлиқ 21 кишидан ташкил топган қурувчилар иш сифатини ошириш йўлида тинмай изланмоқдалар. Улар доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги шарафига социалистик мусобақа байроғини баланд кўтарган ҳолда Александр Гузев етакчилигидаги монтажчилар бригадаси аъзоларини социалистик мусобақага чақирганлар. Ўтган ой якунига кўра Э. Югай бригадаси аъзолари бошқарма қизил Байроғини қўлга киритишга муваффақ бўлдилар.

Ҳар икки бригада аъзолари объектни аъло баҳоларда фойдаланишга топшириш учун курашиб январь, февраль ойлари учун белгиланган қурилиш-монтаж ишлари планларини барвақт адо этишди.

2-Пардозлаш тресті 46-бошқармасининг бўёқчи ва сувоқчилари ҳам бу ерда катта ютуқларга эришмоқдалар. Л. Каминицкий бошлиқ дурадгорлар, С. Свитов раҳбарлигида сувоқчилар, Е. Матзокив етакчилигидаги бўёқчилар ҳамжиҳатлик билан иш-лаб нормаларини ошириб бажаришмоқда. Улар бинонинг тўртинчи қаватидаги пардоз ишларини муддатидан 10 кун илгари туғаллашди.

Аҳдига вафодор бинокорлар ўнинчи беш йиллик охирги йилини муваффақиятли туғаллаш учун курашиб, сифат ва самарадорликка алоҳида эътибор беришяпти. Н. Злобин методи асосида ишлаётган қурувчилар шу кунга қадар 5 куб метр тахта, 7 минг дона пишиқ ғишт, 30 куб метр бетон қоришмаси, 2 тонна арматура иқтисод қилишди.

Э. Югай бошлиқ бригада коллективи илғорларнинг ташаббусига қўшилиб 19 апрель — Коммунистик шанбалик кунида минг сўмлик иш бажаришга эришадилар. Л. Каминицкий, С. Свитов, Е. Мостюков етакчилик қилаётган бригада аъзолари ҳам шу куни баракали меҳнат қилиш истагини билдирдилар.

Ф. АБДУРАҲИМОВ.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ЛЕЙПЦИГДА ХАЛҚАРО ЯРМАРКА

ЛЕЙПЦИГ. Бу ерда Лейпциг халқаро баҳорги ярмарканинг 16 павильони меҳмонлар учун эшикларни кенг очди. Бу павильонларда 66 мамлакатнинг 9 мингдан кўпроқ ташқи савдо ташкилотлари ва фирмаларининг, шунингдек Ғарбий Берлиннинг маҳсулоти намойиш қилинади.

Совет павильони стендларига саноат маҳсулотининг қарийб 8,5 минг тури қўйилган. Буларнинг 75 проценти Лейпцигда биринчи марта намойиш қилинмоқда.

Бу йил Белоруссия ССР махсус экспозиция ташкил этди.

Виставка соҳиби — ГДР ўз стендларига 4,2 мингдан кўпроқ корхонанинг маҳсулотини қўяди. «Бизнинг республикамиз буюмларнинг 46 минг тури, шу жумладан 6 мингта тамомила янги турининг нусхаларини намойиш қилади», деди ярмарканинг бош директори Ф. Вонзак.

Социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари стендларида социалистик иқтисодий интеграция доирасида яратилган маҳсулотларга катта ўрин берилган. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг биргаликда яратган 150 хилдан кўп машина ва приборлари шундай ҳамкорликнинг ҳеч сўзсиз устунликларга эга эканлигини яққол намойиш қилади.

ЖИЛОВЛАНГАН ОФТОБ

БУХАРЕСТ. Руминияда айрим уй-жой бинолари ва саноат корпуслари устида ғалати конструкцияларни кўриш мумкин. Бу мосламалар қуёш нурини тутиб уни иссиқликка айлантиради. Уларни халқ хўжалигида қуёш энергиясидан фойдаланиш проблемалари билан шуғулланувчи Руминия уйсозлик илмий тадқиқот институтининг олимлари ишлаб чиққан.

Ҳозирнинг ўзидаёқ Бухарест оғир машинасозлик заводида, Мангалия курорт-меҳмонхона комплексларида сув иситиш учун гелиоқурилмалардан муваффақият билан фойдаланилмоқда. Тез орада бундай қурилмалар Ажуд шаҳридаги нон заводида, Бухарестдаги баъзи умумий овқатланиш корхоналарида, бир қанча қишлоқ аҳоли пунктларида бунёд этилади.

ИҚТИСОДИЙ МУАММОЛАР

БОНН. 1980 йилда Ғарбий Германия экономикасининг умумий аҳволи ишлаб чиқаришнинг қисқартирилиши, пулнинг тобора қадрсизлана бориши, ишсизликнинг ўсиши билан характерлидир. Маъмурлар, илмий тадқиқот институтлари, касаба союзлари ва савдо-сотиқ доираларининг вакиллари шундай хулосага келишди.

ГФР хўжалик министри О. Ламбсдорф Мюнхенда сўзга чиқиб, бу йил умумий иқтисодий ўсиш қисқаради ва фақатгина 2,5 процентни ташкил қилади, деб айтди.

Ялпи ишсизлик энг нескин ижтимоий муаммо бўлиб қолмоқда. Франкфурт-Майндаги марксизм илмий текшириш институтининг таъкидлашича, бунга меҳнат биржаларида рўйхатга олинмаган 600 минг кишини ҳам қўшиб қўйиш керак. Меҳнат масалалари билан шуғулланувчи федерал бошқарма президенти И. Штингль 1980 йилда ишсизлар сони кам деганда яна 140 минг кишига кўпайди, деб айтди.

МИЛЛИЙ ЭКОНОМИКА МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

ФРИТАУН. Сьера Леонени ривожлантиришнинг келгуси молия йилига мўлжалланган давлат планида шу мамлакатнинг иқтисодий мустақиллигини янада мустаҳкамлаш кўзда тутилади. Экономика учун сарфланадиган жами капитал маблағ 131 миллион леонени ташкил этади. Бунда экономиканинг асосий тармоғи бўлган қишлоқ хўжалигини юксалтириш тадбирларига ғоят катта эътибор берилмоқда. Қишлоқ хўжалик эҳтиёжлари учун 20,5 миллион леоне ажратилди. Шоли, пальма ёғи, ер ёнғоқ, сабзавот сингари озиқ-овқат маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришга алоҳида эътибор берилмоқда.

Планда олмос саноатини янада ривожлантириш кўзда тутилган. Олмос саноати давлат хазинасига тушадиган барча валютанинг ярмидан кўпроғини беради. Бошқа минераллар, жумладан, рутил ва боксит қазиб чиқаришни кўпайтириш режалаштирилмоқда.

Молия системасини тартибга солиш, мамлакатнинг тўлов ва савдо балансини яхшилаш мақсадида бир қанча тадбирларни ўтказиш мўлжаллаб қўйилди.

Чехословакиянинг пойтахти Прагада очилган виставкада ранг-баранг тўқимачилик ва каштачилик буюмлари катта муваффақият билан намойиш этилмоқда. Экспонатлар орасида Прага санъат ва ҳунармандчилик мактабининг студентлари ва ўқитувчилари яратган буюмлар ҳам бор.

СУРАТДА: виставка бўлимларидан бирида.

ЧТК—ТАСС фотоси.

КАРТЕРНИНГ ОБРЎЙИ ТУШИБ КЕТЯПТИ

НЬЮ-ЙОРК. Ҳозирги Вашингтон маъмуриятининг фаолиятидан тобора кўп америкаликлар норозилик билдирмоқдалар.

Ж. Гэллап институтининг жамоат фикрини сўраб чиқиш натижасида тўпланган маълумотларига кўра, шу ой ичида Ж. Картернинг президент лавозимидаги фаолиятига ижобий баҳо берган америкаликлар сони декабрь ойидагига нисбатан 9 процент камайган.

Л. Харрис хизматининг Эй-би-си телевизион компанияси билан биргаликда бундан илгари сўраб чиқиши натижасида американликларнинг 58 проценти Ж. Картернинг ташқи сиёсий фаолиятига салбий баҳо берганликлари маълум бўлди. Сўраб чиқилган кишиларнинг 65 проценти маъмуриятнинг қурол-яроғларни кўпайтириш ва ҳарбий бюджетни мислсиз даражада ошириб юбориш йўлини кескин қораладилар.

Кўпчилик обзорчилар мамлакатнинг ҳозирги вақтда бошдан кечираётган иқтисодий қийинчиликлари маъмуриятнинг халқаро майдондаги ишлари билан мустаҳкам боғлиқ деган фикрни билдирмоқдалар.

Кўпгина кузатувчиларнинг фикрича, бундай кайфиятлар президентга Оқ уйга қайтадан сайланишига жиддий тўсқинлик қилмоқда. «Кишилар Картернинг раҳбар бўла олиш қобилиятига ғоят шубҳа билан қарамоқдалар», деб таъкидлайди «Крисчен сайенс монитор» газетаси.

Обзорчиларнинг фикрича, БМТ Хавфсизлик кенгашида овоз бериш вақтида маъмуриятнинг қилган икки юзламачилиги оқибатида келиб чиққан можаро президентнинг обрўйини янада кўпроқ даражада тушириб юборади. Маълумки, Америка делегацияси Исроилнинг босиб олган араб территорияларидаги мустамлакачилик сиёсатини қоралаган резолюцияни қувватлаб чиққан эди, кейинчалик эса президент сионистларнинг тазйиқи остида бу позициядан тезгина воз кечди.

Бу воқеа, деб ёзади «Уолл-стрит жорнэл» газетаси маъмуриятнинг «ўта кетган ношудлигидан» далолат беради.

Ю. РОМАНЦОВ.

МАКТУБ ЙЎЛГА ЧОРЛАДИ

ШУ ҲАМ РЕМОНТМИ?

«Ҳурматли редакция! Бир неча ойдирки, уйимизда ремонт-қурилиш бошқармасининг бинокорлари ремонт ишларини бажаришаяпти. Улар жуда сифатсиз, тартибсиз меҳнат қилишаяпти...»

Чилонзор райони Шарқ тонги кўчасидаги 6, 7-уйлардаги яшовчи бир гуруҳ газетхонлар.

Оқшомхонларнинг шикоятига кўра, улар истиқомат қилаётган Шарқ тонги кўчасидаги 6, 7-турар жой биноларида бўлдим. Бу уйларнинг атрофларида турли чиқиндилар, қурилиш ахлатлари уйиб ташланган. Йўлаклар лой, узоқданоқ бу ерда бетартиб қурувчилар меҳнат қилаётганлигининг гувоҳи бўласиз. 6-турар жойда ремонт ишлари расман туғалланган. Уйнинг 6-квартираси эшигини қоқдим. Бу ерда Галина Николаевна Перчаткина яшар экан.

— Квартирамизни ремонт қилишни ўтган йилнинг 13-декабрида бошлашган эди, — дейди у. —Яқиндагина ремонтни туғаллашди. Қурувчилар ишни бошлашганида биз ҳамма жиҳозларимизни кичкина хонага олиб кириб қўйган эдик. Ҳеч қанча ўтмай, улар материалимиз йўқ деб, ишни тўхтатиб қўйишди. Бир қанча вақт кутдик. Аммо улар материал топиб келтиришни хаёлларига ҳам келтиришмади. Охири шпаклёвка, бўёқ топиб бердик. Сўнг улар чалакам-чатти ишлаб кетишди. Мана кўринг, хоналар жуда сифатсиз ремонт қилинган.

Уй бекасининг ташвишланганича бор. Қурувчилар бўёқларни дидсизлик билан чаплашибди.

Перчаткинанинг қўшниси 5-квартиранинг эгаси Фрунзе район санитария-эпидемиология станциясининг ходими Любовь Чудаева ҳам ремонтчилардан норози.

—Тўрт ойдан бери уйимизда сув йўқ, — деди у, сантехниклар водопровод қувурларини алмаштирамиз, деб узиб кетишганидан бери улардан дарак йўқ. Пардозчилар эса «қўлдан кетгунича, эгасига етгунича» қабилида иш тутишди. Шпаклёвка, бўёқларни ва бошқа материалларни ўзимиз магазиндан топиб келиб бердик. Улар анча пала-партиш ишлашди. Мана энди ўзим ишдан бўшадим дегунча, деворларни, ошхона ва коридорларни қайтадан бўяб чиқаяпман.

2-автопарк шофёри Владимир Иванович Старосеков кейинги пайтда яна бир ҳунарни—қурувчиликни ҳам ўрганишга мажбур бўлдим, деди. Чунки, у яшаётган 4-квартирада ҳам ремонт ишлари чала бажарилибди.

—Шу ёшга киргунимча ўз ишига бунчалар масъулиятсизлик билан ёндошадиган қурувчиларни кўрмаган эдим, —дейди у куйиниб.— Менинг уйимда ҳам қурувчилар ишни бошлаб қўйиб, материалимиз йўқ, топиб берсанглар, ишлаймиз, дейишди. Магазинма-магазин чопиб, улар айтган материалларни топдим. Шундан сўнг чала-чулпа ишлаб кетишди. Сантехникларга канализация ишламаётганлигидан шикоят қилган эдим, канализация хандагини тозалаб бер, дейишди. Қўшним Николай билан ишдан сўнг терлаб-пишиб улар айтган ишни бажариб бердик. Бироқ, сантехниклар канализацияга ҳалигача қўл уришгани йўқ.

3-квартирада яшайдиган кекса аёл Фотима Булатованинг квартирасида ҳам ремонт сифатсиз бажарилган, ванна ўрнатилмаган, деворлар ёрилган, шипдан сув ўтиб, бўялган деворларга оқиб тушган. 15-шаҳар касалхонасида ишлайдиган бу аёл ҳам қурилиш материалларини ўзи сотиб олиб келган.

Шу уйнинг иккинчи квартирасида эса ванна полдан 20—25 сантиметр юқорига, ёғочга омонатгина ўрнатилибди. Ваннага тушмоқчи бўлган одам албатта нарвон қўйиши керак.

Биринчи квартирада истиқомат қилувчи Калонхоновлар ҳам ремонтга келган қурувчиларга материалларни ўзлари олиб келиб беришган. Ромларимиз ёпилмаяпти, буни тўғрилаб бермайсизлармиі, деб сўрашса, деразангларда панжара бор экан-ку, ром ёпилмаса ҳам бўлаверадида, деб жавоб қайтаришибди.

Чилонзор районининг Шарқ тонги кўчасидаги 6, 7, 8-уйларда бажарилган ва шу кунларда адо этилаётган ремонт ишлари билан танишар экансиз, қурувчиларнинг ўз ишларига масъулиятсизликларидан таажжубланиб, ёқа ушлайсиз. Ремонт ишлари нега чала-чулпа адо этиляпти? Материал бўлмаса, нима сабабдан ремонтчилар ишга қўл уришди, одамларнинг тинчини бузишди. Бу саволларга Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетига қарашли шаҳар хўжалиги объектларини капитал ремонт қилиш бошқармасининг махсус ремонт қурилиш бошқармаси ва 4-ремонт-қурилиш бошқармаси раҳбарларидан жавоб кутамиз.

А. НИЕЗОВ,
«Тошкент оқшоми» мухбири.

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

ЮРАК ДАРД КУРМАСИН

Фан ва техника ниҳоятда ривожланган ҳозирги даврда кишиларда учрайдиган касалликларнинг хиллари ва уларнинг умумий кўринишлари ҳам анчагина ўзгариб кетди. Бир вақтлар юракнинг энг асосий касали бўлган ревматизм (бод) ва юрак пороглари ҳозирги вақтда иккинчи даражали касаллик бўлиб қолди. Унинг ўрнига асримизгача унча маълум бўлмаган ва кўп учрамаган юракнинг ишемик касалликлари (стенокордия, миокард инфаркти, кардиосклероз) ва қон босими инсон соғлигига таҳлика солмоқда.

Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти (ВОЗ)нинг илмий асослари шуни кўрсатдики, кучли ривожланган шаҳарларда ҳар беш кишидан биттаси юрак инфаркти касаллигидан вафот этмоқда. Демак, ҳозирги замонда юрак касалликлари ўрта асрлардаги чума ва холера касаллигидан ҳам хавфлидир. Шу нарса ажабланарлики, ривожланган шаҳарларда юракнинг ишемик (юрак гўштларининг оч қолишлиги) касалликлари ва қон босими касаллиги борган сари «ёшаряпти», яъни бу касалликлар билан ёши унча улуғ бўлмаган (40-50-60 ёшли) кишилар ҳам касалланяптилар. Бошқача қилиб айтганда, 40 ёшдан ошган ҳар бир инсоннинг миокард инфаркти ёки қон босими билан оғриш хавфи ортиб бормоқда. Академик Е. И. Чазовнинг таъбири билан айтганда «юрак касалликлари ҳозирги замон эпидемияси» ҳисобланмоқда. Шунинг учун ҳам юрак касалликларига қарши кураш бутун дунё, шу жумладан бизнинг мамлакатимиз медик олимлари олдида турган биринчи проблема ҳисобланади. П. Е. Лукомский айтганидек, бу масала «Умумдавлат аҳамиятига эгадир».

Хўш, юракнинг ўзи қандай орган? Маълумки, юрак кучли бир мотор —насос сифатида киши аъзосида жуда муҳим вазифани бажаради. Ҳа, ҳажм жиҳатидан киши муштумидек келадиган, оғирлиги эса 300 граммча бўлган юрак мушагининг вазифасини дунёда бирорта ҳам энг кучли ва мураккаб машина (двигатель) бажара олмайди.

Юрак вазифасининг бир меъёрда давом этиши юрак мушакларининг қонга (яъни озиқ-овқат моддаларига) бўлган эҳтиёжи билан шу эҳтиёжнинг қондирилиши (яъни қон билан таъминланиши) ўртасидаги мувозанатга боғлиқдир. Бу ўз навбатида юрак мушакларининг қон билан таъминловчи шахсий (коронар) қон томирининг ҳолатига ва қондаги овқат моддалари ва кислороднинг миқдорига боғлиқдир. Мувозанатнинг ўзгариши асосан икки ҳолатда юз беради: 1. Эҳтиёж ўзгармаган ҳолда таъминотнинг камайиши, бунга коронар қон томирларининг бирор сабабларга кўра торайиши, унинг қон ўтказиш хусусиятининг камайиши ёки қондаги бўлган овқат моддаларининг, кислород миқдорининг камайиши киради. 2. Таъминот ўзгармаган ҳолда эҳтиёжнинг ортиши. Бу асосан юрак мушакларининг ҳолатига боғлиқдир. Юрак мушаклари бирор сабабларга кўра меъёридан ортиқ вазифани узоқ муддат бажариб борса, унинг толалари бир неча марта йўғонлашади, умумий оғирлиги ортади —гипертрофиялашади, натижада озиқ моддасига нисбатан эҳтиёж ортади. Ҳар иккала ҳолатда мувозанатнинг ўзгариши ўз навбатида юрак мушакларининг маълум даражада оч қолишига сабабчи бўлади, натижада юракнинг ишемик касалликлари келиб чиқади. Шунинг учун ҳам ишемик касалликни юрак мушакларининг йиғлаши — кичқириши деб бекорга айтмаганлар.

Ҳозирги замон фанининг тўла аниқлашига кўра, киши нерв системаси — асаб томирларининг узоқ муддат узлуксиз изтиробланиши, чарчаши, ортиқ даражада таранғланиши, киши руҳининг эзилиши юракнинг ишемик касаллигини ва қон босимини келтириб чиқаради. Юрак ишемик касаллигининг келиб чиқишида овқатланиш ҳолати ва овқат турлари ҳам маълум миқдорда аҳамиятга эга эканлиги аллақачон аниқланган. Маълум бўлишича, кундалик овқат таркибида ёғ моддалари, гўшт маҳсулотларининг кўп бўлиши кишида атеросклероз касаллигини, жумладан коронар склероз ҳолларини тезроқ пайдо бўлишига ва унинг оғирроқ кечишига сабабчи бўлар экан. Бунда ёғ модда аъзо учун муҳим бўлган қон томирлари деворларига холестерин (қондаги ёғ моддаси) ҳолида ўтиради. Бунинг устига яна кальций тузлари жойлашади ва натижада қон томирларининг эластиклик хусусиятлари камаяди, томир ички тешиги торайиб, ундан қоннинг ўтиши маълум бир миқдорда озаяди. Оқибатда юрак мушагининг эҳтиёжи ўзгармаган ҳолда унинг қон билан таъминланиши бир миқдор камаяди, ишемик касаллиги келиб чиқади.

Кузатишларга қараганда, Ўрта Осиё халқларида, шу жумладан ўзбекларда атеросклероз ҳолати ва ундан келадиган ишемик касалликлари европаликларга қараганда нисбатан камроқ учрар экан. Шуни ҳам айтиш керакки, ҳайвон мойларини узоқ вақт қабул қилиш доимо гиперхолестеринемия ва шу билан юракнинг ишемик касалликларига олиб келавермайди. Бу яна кишиларнинг иш фаолиятига, миллий одати ва турмуш характерига ҳам боғлиқдир. Маълум бўлишича, киши ўз ҳаётида қанча кўп ҳаракат қилса, касби ҳам шуни тақозо қилса гиперхолестеринемия шунча кам бўлар экан. Ҳаракатнинг кўплиги қабул қилинган мойларнинг аъзода тўла парчаланишига ва шу билан уларни аъзода камроқ чўкишига сабабчи бўлар экан. Шунинг учун ҳам ишемик касалликлари жисмоний иш билан шуғулланганларда ақлий иш билан шуғулланганларга қараганда кам учрайди.

Юрак ишемик касаллигининг келиб чиқишига яна узоқ муддат алкоголли ичимликларни ичиш ва тамаки чекиш ҳам сабабчи бўлади. Спиртли ичимликларни узоқ вақт ичиш —алкоголизм натижасида юрак мушаклари аста-секин бўшашиб, иш қобилияти камаяди. Юрак мушакларида ёғ моддасининг чўкиши тезлашиб, кардиосклероз ҳолати пайдо бўлади.

Никотин коронар қон томирини сиқиб —спазм ҳолатига келтириши ва шу билан юрак мушакларининг қон билан таъминланишини сусайтириши тўла аниқланган.

Хўш, юрак ишемик касаллигининг қандай хиллари мавжуд? Бу касалликлар турмушда асосан уч хил кўринишда учрайди.

1. **Стенокардия.** Бу ҳолат ишемик касалликларнинг енгил тури бўлиб, «кўкрак қисилиш» деган маънони билдиради. Бу касалликнинг бошланиш даврида чап томон кўкрак (юрак) устида оғриқ, ноҳушлик, баъзан ачишиш аломатлари содир бўлади. Кейинчалик бу шикоятлар чап елкага, чап куракка ва умуман чап қўлнинг панжаларига ўтади. Бу аломатлар хуруж (приступ) шаклида бўлиб, касаллик бошланиш даврида йилда неча маротаба қайтарилиб кейинчалик тез-тез такрорланиши мумкин, яъни ҳар ойда, ҳафтада, баъзан ҳар куни қайтарилиб туради. Хуруж кўпинча асаб системасининг қаттиқ изтиробланиши, руҳан эзилиши, кучли ўйлаш, ташвишланиш, чарчаш вақтларида пайдо бўлади. Агар приступ касалнинг тинч ҳолатида, асаб бузилмаган вақтида ҳам учраб турса, бу стенокардиянинг оғир хили ҳисобланади. Стенокардия ўз вақтида қунт билан даволанса ҳеч қандай асоратсиз тузалиши мумкин.

2. **Миокард инфаркти.** Бу юрак мушаги маълум бир қисмининг овқатдан маҳрум бўлишидир. Касаллик кўпинча бирданига бошланади. Кучли ҳаяжонланиш, изтиробланиш, руҳан эзилиш касалликка сабабчи бўлиши мумкин. Кутилмаганда юрак устида кучли оғриқ, ноҳушлик, ачишиш, ва «куяётгандай» сезгилар пайдо бўлади. Баъзан оғриқ чидамсиз бўлиб касал қусиши ва ҳатто ҳушидан кетиши мумкин. Касал инфарктдан олдин кўпинча бир неча йил ёки бир неча ой давомида стенокардия билан оғриб юрган бўлади. Баъзан ҳаётда юракдан илгари ҳеч қандай шикояти бўлмаган кишиларда ҳам инфаркт учрайди. Инфаркт ниҳоятда эҳтиётлик ва қунт билан даволаниши зарур бўлган оғир касалликдир.

3. **Кардиосклероз.** Бу юрак мушакларининг склероз ҳолатига учраб, ўз вазифасини етарли бажара олмаслигидир. Бу стенокардия, инфарктдан кейин пайдо бўлиши ёки уларсиз кишининг ёши улуғланиши билан аста-секин ҳосил бўлиши мумкин. Касал ҳарсиллаш, юрак ўйнаш, нафас сиқиш аломатларини сезади. Кейинчалик лаблари кўкарадиган, оёқлари шишадиган бўлиб қолади. Касаллик йиллаб давом этади, у аста-секин иш қобилиятини йўқотади.

Хўш, юрак ишемик касалликларининг олдини олиш учун нималар қилмоқ керак?

Албатта ҳар бир касалликни тузатишдан кўра олдини олиш осон. Бунинг учун, аввало биз юқорида айтиб ўтган касалликни келтириб чиқарувчи сабабларни бартараф қилиш, унинг олдини олиш муҳим аҳамиятга эга. Турмуш ва иш режимига қаттиқ риоя қилиш, вақтида ишлаб, вақтида дам олиш, сайр қилиш, асаб томирларининг ортиқ даражада қўзғалишидан, изтиробланишдан сақлаш мувофиқдир. Шуни унутмаслик керакки, ҳар қандай стресс реакция каттами-кичикми киши соғлиғи учун зарардир.

Касалликнинг олдини олишда ақлий иш орасида ёки ишдан кейин оз бўлса ҳам жисмоний иш билан шуғулланиш, кўп ҳаракат қилиш, яёв юриш, спорт машғулотларини бажариш катта аҳамиятга эга.

Инфаркт билан оғриганларнинг умри қисқа ёки бутунлай инвалид бўлади, ишга ярамайди деган гап хатодир. Ҳозирги замон медицинаси бир неча марта инфаркт бўлганда ҳам касални етарли даражада даволаб ишга қайтариш имкониятларига эга.

Қон босими (гипертония) касали қон томир деворлари таранглигининг ортиши ва қон босимининг кўтарилиши билан намоён бўлади. Маълумки, артерия қон босимининг муайян бир даражада туриши, киши аъзосининг ташқарисида ва ичкарисида бўладиган таъсирларга мосланиши организмда нейро-гуморал система орқали бошқарилиб туради. Қон босимини бир мувозанатда сақлаш учун кўрсатилган системанинг прессор — торайтирувчи ва депрессор— кенгайтирувчи вазифалари баробар миқдорда бўлиши керак.

Шуни ҳам айтиш керакки, қон босими касаллиги билан юракнинг ишемик касаллиги бирга, бир вақтда, бир-бирига боғланган ҳолда ёки олдинма-кейин келиши ҳам мумкин. Баъзан бу касалликларнинг бири иккинчисининг келиб чиқишига сабабчи бўлади.

Қон босими касаллиги билан кураш медицина олдида турган энг муҳим масалалардан ҳисобланади. Умуман бу давлат аҳамиятига эга. Касалликни даволашда кардиологик марказ, клиника, шифохона бўлимлари ва тез ёрдам станцияларидаги кардиологик бригада машиналарининг хизматлари катта.

Беморларга қон томирларини кенгайтирувчи, қон босимини туширувчи, бемор асаб системасини тинчлантирувчи турли хил дори-дармонларни тайинлашдан ташқари, овқатланиш ва меҳнат режимига риоя қилиш ҳам буюрилади. Уларга тузлик овқатлардан камроқ истеъмол қилиш тавсия қилиниб, тузланган гўшт, балиқ ва шўр таомлар ейиш тақиқланади. Шунингдек, кучли калорияли, қази-қарта, димлама, қовурилган гўштларни истеъмол қилмаслик ва аксинча, кўкатлар, сабзавот ва мевалар, жумладан наъматак, жилонжийда, укроп, кашнич, бодринглар ҳамда сутли таомлардан кўпроқ қабул қилиш буюрилади. Касалларнинг иш шароитларини яхшилаш, иш миқдорини камайтириш, ишдан сўнг вақтида дам олиш, сайр қилиш, ухлаш, меҳнат отпускасидан тўғри фойдаланиш чоралари кўрилади. Уларни кечки сменадаги ишлардан озод қилинади, лозим топилса иш вазифалари (масалан шоферлик) ўзгартирилади.

Умуман олганда юрак ишемик касалига ёки қон босими касалига дучор бўлган шахслар ўз асабларини мумкин қадар эҳтиёт қилиш чораларини эсдан чиқармасликлари, соғлиқларига эътибор бериб туришлари лозим. Улар диспансер учётида бўлган ҳолда вақти-вақти билан врач кўригидан ўтиб туришлари керак.

Хулоса шуки, айтиб ўтилган касалликларнинг олдини олиш чоралари кўп жиҳатдан ҳар бир кишининг ўзига боғлиқдир.

И. ФАТХУЛЛАЕВ,
профессор.
К. ҚАҲҲОРБЕКОВ,
медицина фанлари кандидати.

• Каттақўрғондан хат

ХАЛҚ ЁЗУВЧИСИ — ФАХРИЙ ГРАЖДАНИН

Маълумки, яқинда республикамиз н и н г адабий жамоатчилиги таниқли ўзбек ёзувчиси, драматурги, жамоат арбоби, республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби, Ҳамза номидаги республика Давлат мукофотининг лауреати, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Назир Сафаров туғилган куннинг 75 йиллигини нишонлайди.

Назир Сафаров ўзбек совет адабиётининг байроқдорлари Ҳамза, Садриддин Айний, Абдулла Қодирий, Ойбек, Ғафур Ғулом, Ҳамид Олимжон, Абдулла Қаҳҳор, Уйғун, Комил Яшин дўстлари билан бир сафда туриб социалистик тузумни улугловчи асарлар яратди. Унинг драмалари, роман ва қиссалари, оташин публицистик асарлари адабиёт ва санъатимиз хазинасига салмоқли улуш бўлиб қўшилди. Назир Сафаров ўз ижодида ҳамиша ҳаёт билан ҳамнафас бўлди. Унинг «Уйғониш», «Шарқ тонги», «Тарих тилга кирди» каби драматик асарларида ўлкамизда Улуғ Октябрь ғалабаларининг мустаҳкамлаш учун олиб борилган кураш ғоят ёрқин ифодасини топди. «Тарих тилга кирди» драмаси театр санъатимизда катта воқеа бўлди. «Шарқ тонги» асарида эса Тошкент комиссарларининг унутилмас жасорати ёрқин ифодасини топди. Шу боисдан бу асарлар фақат Ўзбекистон саҳналарида эмас, қардош республикаларда ҳам катта шуҳрат қозонди.

Ёзувчининг йирик проза жанридаги асарлари ҳам адабиётимизга катта ҳисса бўлиб қўшилди. Унинг «Кўрган-кечирганларим», «Наврўз» асарларида халқ ҳаётининг кенг панорамаси ўз ифодасини топди. Адиб қайси жанрда ижод қилмасин, ҳамиша замондошлар руҳини ёркин акс эттиради. Шу боисдан Улуғ Ватан уруши йилларида қўлига қурол олиб, жанг қилганида ҳам фронтнинг олдинги маррасида туриб қаҳрамонлик кўрсатаётган совет аскарлари ҳақида ҳаққоний ҳикоя қилди. Кейинги йилларда ёзувчининг публицистика соҳасидаги ижоди ҳам баракали бўлди. У ўз очеркларида фақат бугунги кун эмас, келажак орзуси билан яшаётган замондошларимиз қаҳрамонларини улуғлади. Бу эса адибнинг ҳаётни синчиклаб кузатишидан дарак беради. Отахон ёзувчи республикамиздаги қатор хўжаликларнинг фахрий граждани ҳисобланади. Негаки, у бу ерларда кўп бўлган, мана шу қишлоқлардаги муаммолар билан қизиққан, уларни ҳал этишда меҳнаткашларга яқиндан кўмаклашган. Самарқанд область Каттақўрғон шаҳри меҳнаткашлари ҳам Назир Сафаровни ўзларининг фахрий граждани деб ҳисоблайдилар.

Яқинда Каттақўрғон шаҳар ижроия комитетидан редакциямизга мактуб келди. Шаҳар меҳнаткашлари бу мактубда ёзувчини қутлаб, шундай ёзишади:

«Ҳурматли Назир Сафарович! Биз Сизнинг драматик асарларингизни ҳам, роман ва қиссаларингизни ҳам, айниқса юртдошларимиз ҳақида ҳаяжон билан ҳикоя қилинган очеркларингизни ҳам катта қизиқиш билан ўқиймиз. Сиз ўз асарларингизда Совет Иттифоқи Қаҳрамони Боис Эргашев, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Олия Султонова сингари замонамиз қаҳрамонларининг шижоатини ёрқин ифодалагансиз. Каттақўрғонлик колхоз тузумининг ветерани, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Раҳима Исломова, донгдор пахтакорларимиздан Зулайҳо Ҳамидова, Шаҳри Раҳматова, Эркин Нурхонова ва бошқаларнинг меҳнат шижоати сизнинг қаламингиз билан бутун республикамизга, қолаверса мамлакатимизга танилди. Бунинг учун биз сиздан ҳамиша миннатдормиз. Азиз дўстимиз Назир ака! Сиз шаҳримизга кўп марта ташриф буюргансиз. Шаҳримизнинг саноат корхоналарида, ўқув даргоҳларида, маҳаллаларида сиз билан бўлган учрашувлар китобхонларда ҳар доим катта таассурот қолдиради. Каттақўрғонлик ёш драматург Яздон Худойқулов билан ҳамкорликда ёзилган «Лукаш Ботир» драмангиз бошқа томошабинлар қатори шаҳримиз меҳнаткашлари қалбидан ҳам чуқур ўрин олган. Энг муҳими шундаки, меҳнаткашларимиз Сизнинг асарларингиздан илҳомланиб, катта муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар. Каттақўрғон шаҳар меҳнаткашлари ўнинчи беш йилликнинг тўрт йиллигини муваффақиятли якунлаганлари ва якунловчи йилда янги ғалабаларни қўлга киритаётганликларида Сизнинг шаҳримиз фахрий гражданининг ҳам катта хизмати бор, деб ҳисоблаймиз. Сиз энди навқирон ёшга кирдингиз. Ўз ижодингиз билан бизни яна кўп қувонтирасиз, шаҳримиз меҳнаткашлари тўғрисида ҳали кўп асарлар яратасиз, деб ҳисоблаймиз. Ўзбекистон Компартияси Каттақўрғон шаҳар партия комитетининг биринчи секретари А. Мелиев».

Таниқли адиб Каттақўрғон меҳнаткашларининг истак ва топшириқларини ҳисобга олиб, улар ҳақида яна янгидан-янги асарлар яратишга тилакдошмиз.

Н. ҲАМИДОВ.

СУРАТДА: Назир Сафаров каттақўрғонлик таниқли меҳнаткашлар даврасида.

• Китоб жавонингизга

ЯНГИ ДАРСЛИК

«Ўқитувчи» нашриёти олий ўқув юртларининг филология ва чет тили факультетлари учун «Умумий тилшунослик» дарслигини нашр этди. У машҳур совет турколог олими, профессор Николай Александрович Баскаков, доцент А. С. Содиқов ва профессор А. А. Абдуазизов томонидан ёзилган. Дарслик етти бобдан иборат бўлиб, унда тилшунослик фанининг предмети, фонетика ва филология, грамматика, лексика ва семантика, лингвистик таснифи методлари, тилларнинг типологияси ва билингвизм масалалари ёритилган. У ўзбек студентлари учун мўлжаллангани туфайли кўпроқ ўзбек тили ва бошқа туркий тиллар, ҳамда рус, инглиз, немис ва бошқа тиллардан мисоллар келтирилган. Мазкур дарсликда кўпгина масалалар ва тилшуносликка доир тушунча ва терминлар биринчи марта ўзбек тилида берилган. Хусусан, фонология, гапни актуал бўлакларга ажратиш, номинация назарияси, бевосита ташкил этувчиларга ажратиш ва трансформацион анализ методлари ана шулар жумласига киради.

Авторлар бирор масалани тушунтиришда кўпроқ ўз фикр-мулоҳазаларини баён этганлар. Ҳозирги тилшунослик назариясига оид принцип ва методларни ихчам ва қулай шаклда изоҳлаб берганлар.

Тилшунослик фани материалистик фалсафага асосланган бўлиб, у тилнинг ижтимоий ҳодиса эканлиги, тараққиёти, тилнинг тафаккур билан боғлиқлиги каби масалаларни ўрганиш чуқур кўрсатиб берилган. Дарсликда тилдаги мавжуд хусусиятлар шакл ва мазмун, структура ва система, динамика ва статистика кабилар ўртасидаги фарқланишлар ва узвий боғланишларни аниқлаш борасида кенгроқ ёритилиши алоҳида таъкидланган. Китобда миллатлараро алоқа тили бўлган рус тилининг бошқа тилларга, хусусан туркий тилларнинг тараққиётига ижобий таъсири масаласи ҳам алоҳида бобда изоҳлаб берилган.

Ҳозирги илмий-техника революцияси даврида тилшунослик фани кўп соҳали ва кўп қиррали бўлиб, унинг фалсафа, социология, психология, педагогика, биология, математика каби фанлар билан боғланиб ривожланиб бораётгани ҳар томонлама ёритиб берилди. «Умумий тилшунослик» дарслиги студент ва аспирантлар, ўқитувчи ва илмий ходимлар учун жуда зарур ва аҳамиятлидир.

Т. ИКРОМОВ,
филология фанлари кандидати.

ТОШКЕНТ СПРАВКАЛАР БЮРОСИ
ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Х. ИБОДУЛЛАЕВ: Совет олимларидан неча киши бошқа мамлакатларнинг академияларига фахрий аъзо этиб сайланган? Шу ҳақда маълумот берсангиз.

Жавоб: Ҳозирги пайтда СССР Фанлар академияси ва Иттифоқдош республикалар Фанлар академияларининг 850 нафар илмий ходими хорижий мамлакатлар миллий академияларининг аъзолари бўлиб, турли миллий ёки халқаро илмий ташкилотларнинг фахрий аъзолигига сайланганлар, турли университетларнинг фан докторлари деган фахрли илмий даражаларга мушарраф бўлганлар, халқаро илмий ташкилотларнинг мукофотлари билан тақдирланганлар, хорижий мамлакатларнинг орден ва медаллари билан мукофотланганлар.

∴ ∴ ∴

О. УЗОКОВА: Шаҳримизда Ўқитувчилар Уйи қурилаётган экан. Ана шу бино қаерда бунёд этилмоқда?

Жавоб: Ўқитувчилар Уйи қурилиши бошланганига анча бўлди. Бу янги бино шаҳримиз марказидаги Ўзбекистон кўчасида қад кўтаради. «Ташгипрогор» мутахассислари тўрт қаватли бу бинонинг ўзига хос лойиҳасини яратишди. Ана шу бино бунёд этиб бўлингандан сўнг унинг яқинида ёш табиатшунослар станцияси биноси ҳам қурилади.

∴ ∴ ∴

Н. БЕКЖОНОВА: Мен ўнинчи синфни тугаллаганимдан сўнг кийим-кечаклар тикадиган чевар бўлиб етишмоқчиман. Шаҳримизда шундай касбни ўргатадиган ўқув юртлари борми? Шу ҳақда билмоқчи эдим.

Жавоб: Агар Сиз аёллар кийимини тикадиган уста бўлиб етишиш орзусида бўлсангиз шаҳримиздаги 5-техника билим юртига кириб ўқишингиз мумкин. У Б. Хмельницкий кўчасидаги 55-уйда жойлашган. Энгельс кўчасидаги 60-уйда жойлашган 127-техника билим юртида ҳам тикувчилик касбини ўрганиш мумкин. Бундан ташқари Ўзбекистон ССР Олий ва Ўрта махсус министрлигига қарашли А. Абдураҳмонов номидаги Тошкент политехникумига ўқишга кирсангиз (бу билим масканн Пролетар кўчасидаги 26-уйда жойлашган) кийимлар модели ва конструкцияси бўйича ихтисосликни эгаллашингиз мумкин.

∴ ∴ ∴

К. ВАХОБОВ: Мен вентиляция жиҳозлари бўйича слесарь монтажчилик касбини эгалламоқчиман. Шаҳримизда шу касбни ўргатадиган техникум бор экан. Шу ҳақда маълумот берсангиз.

Жавоб: Ўзбекистон ССР Олий ва Ўрта махсус таълим министрлигига қарашли Тошкент қурилиш техникумида биноларнинг санитария-техника жиҳозлари бўйича ихтисосликни эгаллаш мумкин. Бу ҳунар билим юрти шаҳримизнинг Навоий кўчасидаги 32-уйда жойлашган. У ерга кириб ўқиш билан боғлиқ барча маълумотларни ана шу техникумга келиб билиб олишингиз мумкин.

∴ ∴ ∴

З. ОРИПОВА: Айтингчи, студентларга сотиладиган авиабилетларнинг имтиёзли тарифи қайси вақтгача сақланади?

Жавоб: Олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг ўқувчилари учун сотиладиган авиабилетларнинг имтиёзли тарифи май ойига қадар белгиланган. Бундай ҳолларда студентларга белгиланган тарифдаги ҳақнинг 30 процентини чегириб ташланган ҳолда билетлар сотилади.

• Буни ҳамма билиши керак

ИС ТЕККАНДА...

Хонадонларда газ, плитка, печка ёки сандаллардан фойдаланганда ис тегишидан эҳтиёт бўлиш керак. Одамга ис гази текканда заҳарланиш рўй беради. Бундай ҳолда беморда тўсатдан бош оғриғи, бош айланиши, қулоқ шанғиллаши ёки қулоқда шовқин пайдо бўлиши, кўнгил айниши, қайт қилиш, нафас қисиш, юрганда гандираклаш ҳоллари кузатилади.

Бундай ҳолларда биринчи навбатда беморни очиқ ҳавога олиб чиқиш, бемор ётган хонанинг эшик-деразаларини очиб шамоллатиш зарур. Беморнинг эса, мумкин қадар устки кийимларини ечиш керак. Беморнинг бошига ва кўкрагига совуқ сув сепиш, нашатир спиртига пахтани намлаб беморга ҳидлатиш керак (агар нашатир спирти бўлмаса пиёзни икки паллага бўлиб ҳидлатиш ҳам мумкин). Шунингдек, иссиқ грелка билан бемор баданини иситиш ҳам ўз ўрнида яхши натижалар беради. Шуни ҳам айтиш керакки, бемор ҳушсиз ётган пайтда жуда иссиқ бўлган грелкалардан фойдаланмаслик лозим.

Агар бемор ҳушсиз бўлиб нафас олиши қийинлашса, бундай ҳолда беморни сунъий нафас олдириш керак.

Юқорида кўрсатиб ўтилган омиллар ёрдам бермаса, айниқса, бемор ўзига келмаса, бундай ҳолда очиқ ҳавода қолдириб зудликда «тез ёрдам» машинасини чақириш керак. «Тез ёрдам» етиб келгунга қадар беморни сунъий нафас олдириб туриш шарт. Бунда унинг устки кийимлари ечиб олиниб, бели остига думалоқ қилиб ўраб қўйилади. Шундан кейин беморнинг оғзини секин-аста очиб, ундаги шилимшиқ сўлакларни чиқариб юбориш, ичкарига тортилиб кетган тилни бир оз тортиш, уни ҳамма вақт (тоза дока, бинт ёки сочиқ билан) ушлаб туриш керак, бўлмаса у яна оғиз бўшлиғига кириб кетади. Сўнгра ёрдам бераётган кишилардан бири беморнинг бош томонига чўккалаб туриб олади ва унинг қўлларини билак олдидан ушлайди. Бу киши беморнинг букилган қўлларини кўкрак қафаси ёнларига секин ва бир текис ҳаракат билан босади, бунда кўкрак қафасининг ҳажми торайади, гоҳо қўлларини бошнинг орқа томонига олиб ёзади, бунда кўкрак қафаси кенгаяди. Бундай ҳаракатни минутига 16 — 18 марта қайтариш лозим.

Сунъий нафас олдириш пайтида ўпкага гоҳ ҳаво кириб, гоҳ чиқиб туради. Натижада ҳаво алмашинади. Ўпканинг кетма-кет кенгайиб ва торайиб туриши нафас олиш маркази функцияларини тиклаши мумкин, бу ҳолат эса ўз навбатида беморнинг нафас мускулларини бир маромда қисқариб-бўшашишига олиб келади, натижада бемор мустақил нафас ола бошлайди.

Э. МАҲМУДОВ,
Тошкент Давлат медицина институти госпитал терапия кафедрасининг ассистенти.
Қ. НИЗОМОВ,
врач.

Доришуносларнинг иши заргар меҳнатидан ҳам нозик. Улар тайёрлаган дориларни беморлар шифо бахш этиши керак. Шаҳримиздаги Марказий аптеканинг ассистентлари ҳар қандай мураккаб дориларни ҳам аъло сифатда тайёрлаб берадилар.

СУРАТДА: ассистентлар дори тайёрлашмоқда.

Х. Суннатуллаев фотоси.

СЎРАГАН ЭКАНСИЗ...

ГАЗЕТХОН САВОЛЛАРИГА ЖАВОБ

К. ЮСУПОВА: Биз уйимиздаги паррандаларни санитария кўригидан ўтказмоқчимиз. Бунинг учун қаерга мурожаат этиш керак?

Жавоб: Маълум қоидаларга асосан уй ҳайвонлари ва паррандаларни вақти-вақти билан ветеринария кўригидан ўтказиб туриш керак. Фойдали маслаҳат олиш учун ҳар бир районда мавжуд бўлган ветеринария станциясига мурожаат этиш мумкин.

* * *

М. АНВАРОВА: Агар одам тери ва сочга оид касалликларга чалинган бўлса кимга учрашиши керак?

Жавоб: Медицина фанлари кандидати, доцент Саид Шоназарович Соипов берган маълумотга кўра, бундай кишилар фақат мутахассислар қўлида даволаниши лозим. Бундай мутахассислар Ўзбекистон тери ва таносил аъзолари касалликлари илмий-текшириш институтида мавжуд бўлиб, бу институт Кафанов кўчасидаги 104-уйга жойлашган. У ерга 8, 9 ва 10-трамвайларда борилади.

* * *

Н. НАБИЕВ: Нотўғри ўсган тишларни даволатса бўладими?

Жавоб: Ҳа, даволатса бўлади. Бунинг учун тиш касалликларини даволовчи врачларга учрашиш лозим. Уларнинг йўлланмаси билан Тошкент Давлат медицина институти клиникаларида бундай тишлар даволанади.

Санъатнинг сеҳрли олами

БУГУН

ИККИНЧИ ИСТЕЪДОД

Тўқимачилар маданият саройида тасвирий санъат студияси қатнашчиларининг янги асарлари кўргазмаси очилди. Кўргазма доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигига бағишланди.

Турли касб эгалларидан ташкил топган ана шу студияда саксонга яқин киши шуғулланяпти. Тасвирий санъатга меҳр қўйган кишилар ўзларининг иккинчи истеъдодларини намоён этиб, ўз асарларида замондошларимизнинг ёрқин образларини яратишяпти. Айниқса, Е. Саркисяннинг гравюралари, Ю. Вялзиннинг ёғоч ўймакорлиги, А. Шчурковнинг сопол буюмлари тасвирий санъат ихлосмандларига манзур бўляпти.

Ҳамшаҳарларимиз хизматида

ҲАР ЖИҲАТДАН ҚУЛАЙ

Айтайлик, Сиз анчадан бери орзу қилиб юрган замонавий мебель сотиб олдингиз. Лекин шу пайтгача уйингизда фойдаланиб келган эски мебелни сотишингиз керак. Хўш, нима қилиш керак? Бундай ҳолларда шаҳримиздаги ихтисослаштирил г а н магазинлар Сизнинг мушкулингизни осон этади. «Ташкомиссионторг»га қарашли бундай магазинлар Сизга нокерак бўлган гарнитур, диван ва шкафларни реализация қилишда ёрдам беради.

Шуни айтиш керакки, бундай савдо корхоналари шаҳримизнинг турли районларида, аҳоли гавжум бўладиган жойларда жойлашган. Ана шундай магазинлардан бири Чилонзорнинг 5-кварталидаги 1-уйида жойлашган 6-магазиндир. Октябрь колхоз бозори территориясида ана шундай 8-магазин жойлашган. Олой бозорида 33-магазин, Фарҳод ярмаркасида 36-магазин аҳолига хизмат кўрсатмоқда. Бундай магазинлар эски мебелни сотмоқчи бўлган кишиларга ҳам, комиссион магазинларидан бироз тутилган мебелларни харид қилиб олмоқчи бўлганларга ҳам қулайлик яратмоқда.

ҲОДИСА

ТАСОДИФАН ЭМИШ

Авария ҳеч қачон тасодифан бўлмайди, балки йўл ҳаракати қоидаларига онгли равишда, тушунган ҳолда бўйсунмаслик сабабли вужудга келади. Йўл-транспорт ҳодисасини келтириб чиқарувчи бу ҳолни ҳар бир ҳайдовчи жуда яхши билади. Шунга қарамай, Вячеслав Сергеевнин ўзининг тушунтириш хатида шундай деб ёзди:

«Бу воқеа қандай бўлганлигини билмайман, эҳтимол тасодифан бўлгандир».

Аслида эса бундай бўлган. Сергеевнин ГАЗ— 69 маркали 64— 52 ТНВ автомобилида Генерал Петров кўчаси бўйлаб борар эди. У йўл учун зарур тезликни танламади, йўл эса тайғанчоқ эди. Тормоз бераётганда автомобиль сирпаниб, қарши томон йўлга ўтди. ТГА — 200 маркали 35— 54 ТНД номерли мотороллерда қарши томондан келаётган А. Охунжонов тўқнашувдан сақланиш учун тормоз берган эди, лекин фойдасиз бўлиб чиқди.

Охунжоновнинг мотороллери Сергеевниннинг автомобилига келиб урилди ва тўнтарилиб тушди. Тўқнашув натижасида Охунжонов жароҳатланди ва ТошМИ касалхонасига ётқизилди. Сергеевнин эса, йўл қоидаси мажмуасини бузиб, авария келтириб чиқарганлиги учун шаҳар автомобиль инспекциясининг маъмурий комиссиясига юборилди.

О. КОЛЬЦОВ.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

3 бет. ТОШКЕНТ ОҚШОМИ
12 МАРТ, 1980 й.

ТОШКЕНТ «СЕРВИС» ФИРМАСИНИНГ ХИЗМАТЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИНГ!

АГАРДА СИЗ ТОШКЕНТ «СЕРВИС» ФИРМАСИНИНГ ХИЗМАТЛАРИДАН ФОЙДАЛАНСАНГИЗ, ЖУДА КЎП КАТТА ВА КИЧИК ЮМУШЛАРИНГИЗ ТЕЗ БИТАДИ. БУГУН БИЗ СИЗЛАРГА АНА ШУ ХИЗМАТ ТУРЛАРИНИНГ АЙРИМЛАРИ ҲАҚИДА ҲИКОЯ ҚИЛИБ БЕРАМИЗ.

СПРАВКАЛАР ХИЗМАТИ

Сиз шаҳар справка бюросининг киоскаларидан сизни қизиқтираётган кишилар, корхоналар, муассасалар, ташкилотларнинг адресларини, самолётлар ва поездларнинг ҳаракат жадвалини дарров билиб олишингиз мумкин.

Ана шундай киоскалар, шаҳарнинг барча районларида ва меҳмонхоналарида ишлаб турибди. Бу киоскалар ҳар куни соат 9.00 дан 17.00 гача ишлайди.

«Сервис»нинг марказий уйидаги ва аэропортдаги шаҳар справка бюросининг навбатчилари соат 9.00 дан 20.00 гача ишлайди.

ТОШКЕНТ «СЕРВИС» ФИРМАСИНИНГ ХОДИМЛАРИ ПОЙТАХТ АҲОЛИСИГА ХИЗМАТНИНГ ЯНГИ УСУЛИ—ТЕЛЕФОНДА МАЪЛУМОТЛАР БЕРИШНИ ТАШКИЛ ЭТИШГАН.

Хизматнинг ана шу туридан баҳраманд бўлиш ниятида бўлган кишилар «Сервис»нинг марказий уйига—қуйидаги адресга: Навоий кўчаси, 30«а»-уйга ёки 44-64-43, 44-63-16, 44-56-11, 44-56-71 телефонлари орқали мурожаат этишлари мумкин.

«СЕРВИС»НИНГ МАРКАЗИЙ УЙИДА СИЗГА ҚУЙИДАГИЛАРНИ АЙТИБ БЕРИШАДИ:

Тошкент шаҳрида ва Тошкент областида истиқомат қилувчи гражданларнинг адреслари ва телефонлар;

шаҳар театрлари ва кинотеатрларининг репертуари ва иш соати;

темир йўл, ҳаво ва шаҳар транспорти ҳаракатининг жадвали;

қаерда ва маиший хизматнинг қандай турига буюртма бериш мумкинлиги;

Тошкентда қандай диққатга сазовор жойлар (ёдгорликлар, музейлар) борлиги.

«Сервис»нинг справкалар хизмати дам олиш кунисиз соат 9.00 дан 20.00 гача ишлайди.

ҲУРМАТЛИ ТОШКЕНТЛИКЛАР ВА ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ!

ТОШКЕНТ «СЕРВИС» ФИРМАСИНИНГ АНА ШУ ХИЗМАТ УСУЛИДАН ФОЙДАЛАНИНГ!

«ЎЗИНГИЗ ТИКИНГ» САЛОНИ

Агар Сиз ўзингиз тикишни билсангизу, аммо фасон танлашга қийналсангиз, бичиш ёки примерка қилишни иложи бўлмаса, Сизни «Сервис» марказий уйи ҳузуридаги

«ЎЗИНГИЗ ТИКИНГ» САЛОНИГА ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ!

Тажрибали бичиқчилар Сизга фасон танлашда ва газламани бичиб беришда ёрдам берадилар. Шу ернинг ўзида Сиз кийимингизни тикиб олишингиз мумкин.

«Ўзингиз тикинг» салони соат 9.00 дан 18.00 гача ишлайди. Дам олиш кунлари — якшанба ва душанба.

«Сервис» марказий уйи ҳузуридаги диспетчерлик дам олиш кунисиз ҳар куни соат 8.00 дан 20.00 гача ишлайди.

ТЕЛЕФОН ОРҚАЛИ ЭНАГА ЧАҚИРИШ

Агар Сиз меҳмонга таклиф этилган бўлсангиз ёки театр, кинога боришга тайёрланаётган бўлсангизу, лекин болаларни қолдириб кетадиган кишингиз бўлмаса, у ҳолда Тошкент «Сервис» фирмаси хизматларидан фойдаланинг! 44-63-15, 44-28-01, 44-61-45 телефонлари бўйича мурожаат қилсангиз, белгиланган вақтда энага уйингизга келади.

Агар Сиз хонангизни йиғиштириб тозаламоқчи бўлсангиз, 44-63-15, 44-28-01, 44-61-45 телефонлари бўйича мурожаат қилинг!

Автомобиль сотиб олган бўлсангиз

Тошкент «Сервис» фирмаси ҳамма маркадаги енгил автомашиналар, кресло, диван, стул ва пианинолар учун ғилофлар тикиб беришга буюртмалар қабул қилади.

Сиз шунингдек, дераза парда тикиб бериш учун буюртма беришингиз мумкин. Буюртма фирма ёки буюртмачи газламасидан тикиб берилади. Меҳнат ҳақи прейскурант бўйича олинади.

УСТАХОНАЛАР АДРЕСИ:

Каблуков кўчаси, 17-уй.

Халқлар дўстлиги проспекти, 2«а»-уй. (метронинг Ҳамза станцияси). Телефон: 77-84-10.

Ж. Обидова кўчаси, 141-уй (2, 16-трамвайлар, 19-автобуснинг «Узбексельмаш» заводи бекати).

Устахоналар соат 9.00 дан 19.00 гача ишлайди. Дам олиш кунлари—якшанба, душанба.

ТОШКЕНТ «СЕРВИС» ФИРМАСИНИНГ ҲАММА ҚАБУЛ ПУНКТЛАРИДА СОЧЛАРНИ ТУРМАКЛАШ УЧУН ТЕРМОБИГУДИЛАР СОТИЛАДИ.

Қабул пунктларидан қоғоз ва полиэтилен пакетларини сотиб олишингиз мумкин.

«СЕРВИС» ФИРМАСИ ҚАБУЛ ПУНКТЛАРИНИНГ АДРЕСИ:

Навоий кўчасидаги шаҳар ярмаркаси.
Олой бозори.
Октябрь бозори.
Аэропорт (эски бино).

Агарда Сиз ўз вазнингизни билишни хоҳласангиз, пойтахтимиз хиёбонлари ва кўчаларида ўрнатилган медицина торозуларида ўзингизни торттириб кўришингиз мумкин.

∴ ∴ ∴

Тошкент «Сервис» фирмаси Тошкент шаҳри ичида, шунингдек, Совет Иттифоқининг исталган шаҳарларида уй-жойларни алмаштириш, уйлар ва мебелларни сотиш тўғрисида эълонлар қабул қилади. Шунингдек, ана шу масалалар бўйича сизни қизиқтирган саволларингизга тўла маълумотлар беради. Сиз хизматнинг ана шу тури бўйича Пролетар кўчаси, 4-уйда жойлашган реклама бюросига мурожаат қилишингиз мумкин. Реклама бюроси дам олиш кунисиз ҳар куни соат 8.00 дан 20.00 гача ишлайди. Телефон: 33-51-33.

∵ ∵ ∵

Машинкада дипломлар, аттестатлар, шартномалар ва бошқа ҳужжатлардан нусха кўчириш зарур бўлиб қолса, Сизга Тошкент шаҳридаги ҳамма нотариал контораларга мурожаат қилишни маслаҳат берамиз. Тошкент шаҳар, Первомайский кўчаси, 12-уйда жойлашган машина бюроси ҳам хизматингизга тайёр.

ТОШКЕНТЛИКЛАР ДИҚҚАТИГА!

Шаҳримизда бир нечта нотариал конторалар очилган ва улар ишлаб турибди.

УЛАРНИНГ АДРЕСЛАРИНИ ЭСЛАТИБ ЎТАМИЗ:

Навоий кўчаси, 3-уй.
Чилонзор массиви, 22-квартал, 3-уй, 18-квартира.
Жуковский кўчаси, 50-уй.
Уйғур кўчаси (автобаза).

«СЕРВИС» МАРКАЗИЙ УЙИДА БУЮРТМАЧИ МАТЕРИАЛИДАН ЧИРОЙЛИ СУНЪИЙ БЕЗАКЛИ ГУЛЛАР ТАЙЁРЛАБ БЕРИЛАДИ.

Ҳамма район милиция бўлимларидаги паспорт столларида хизмат кўрсатиш столлари мавжуд. Бу ерда Сизга ҳужжатларни қандай тўғри тўлдириш, паспорт алмаштириш ва прописка қилдириш учун зарур бўладиган бланкаларни тўлдириш юзасидан ёрдам берадилар.

∴ ∴ ∴

Сизнинг туғишганларингиз, дўстларингиз, яқин биродарларингиз, туғилган кунларини нишонлаётганларида, оилавий тантаналар ўтказилаётганда, янги уйга кўчиб кирилаётганда, уларни муборакбод этишга вақтингиз етишмай қолса «Сервис» фирмаси Сизнинг ҳожатингизни чиқаради. «Сервис» марказий уйи ходимлари белгиланган кун ва соатда Сиз кўрсатиб берган адрес бўйича конфетлар, шампань винолари, гуллар, тортларни етказиб беришади.

∴ ∴ ∴

Синиб қолган чинни ва фаянс идишларни ташлаб юборишга ошиқманг. Уларни шаҳримизнинг ҳамма бозорларида мавжуд бўлган чегачилик устахоналари чегалаб берадилар.

ГАЗЕТА-ЖУРНАЛ ҚИРҚИМИ БЎЛИМИ ХИЗМАТИДАН ФОЙДАЛАНИНГ!

Ленин кўчаси, 75-уй. Бу адрес «Сервис» фирмасининг газета-журнал қирқими бўлими адресидир. Ана шу бўлимда Сиз ўзингизни қизиқтирган барча соҳалар бўйича газета ва журналлардан қирқиб олинган мақолаларга буюртма беришингиз мумкин. Газета-журнал қирқими бўлимининг ходимлари Сизлар учун совет қурилиши, ҳуқуқ масалалари, касаба союз ҳаёти, халқ хўжалиги, энергетика, машинасозлик, химия саноати, қишлоқ хўжалиги, транспорт, савдо, фан, маданият, санъат, адабиёт, соғлиқни сақлаш ва бошқа соҳалар бўйича материаллар тайёрлаб берадилар.

ТОШКЕНТЛИКЛАР ДИҚҚАТИГА! ГАЗЕТА-ЖУРНАЛ ҚИРҚИМИ БЎЛИМИНИНГ ХИЗМАТИДАН ФОЙДАЛАНИНГ!

ТОШКЕНТ «СЕРВИС» ФИРМАСИ СИЗГА ТУРЛИ ХИЛ ЎЗ ХИЗМАТЛАРИНИ ТАКЛИФ ЭТАДИ:

«Сервис» марказий уйининг адресини эслатиб ўтамиз. У Навоий кўчаси, 30 «а»-уйда жойлашган. Дам олиш кунисиз ҳар куни соат 10.00 дан 19.00 гача ишлайди. Соат 13.00 дан 14.00 гача танаффус.

* * *

АВИАСОЗЛАР ШАҲАРЧАСИДАГИ САВДО МАРКАЗИ ҚОШИДА

ЯНГИ КОМПЛЕКС ҚАБУЛ ПУНКТИ ОЧИЛДИ

БУ ЕРДА ХИМИЯВИЙ ТОЗАЛАШ, КИРЛАРНИ ЮВИБ БЕРИШ, ПОЙАФЗАЛЛАР ТИКИШ ВА РЕМОНТ ҚИЛИШ, ЭРКАКЛАР ВА ХОТИН-ҚИЗЛАРНИНГ УСТКИ КИЙИМЛАРИНИ ҲАМДА ТРИКОТАЖ БУЮМЛАРИНИ ТИКИШ, МЕБЕЛЛАР ВА МЕТАЛЛ БУЮМЛАР ТАЙЁРЛАБ БЕРИШ, ТЕЛЕВИЗОР ВА РАДИОПРИЕМНИКЛАРНИ ҲАМДА МАИШИЙ ТЕХНИКАНИ РЕМОНТ ҚИЛИШ УЧУН БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Сартарошхона ва прокат пункти ишлайди.

Комплекс қабул пункти 4-кварталда жойлашган (8, 48, 72, 80-автобусларнинг «Савдо маркази» бекати).

ТОШКЕНТ «СЕРВИС» ФИРМАСИ

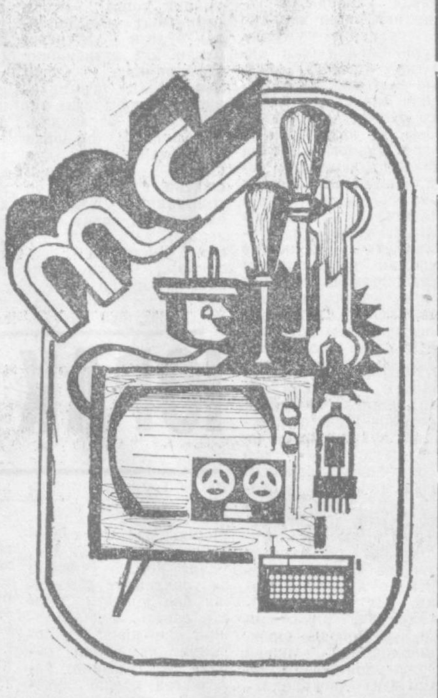

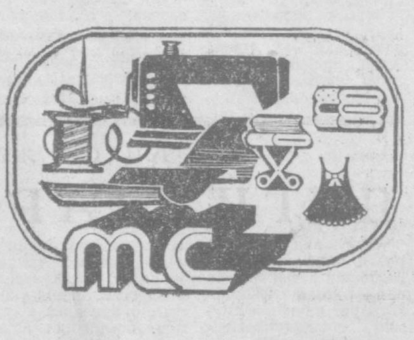

«УЗТОРГРЕКЛАМА» ТЕЛЕПРЕССАГЕНТЛИГИ

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА— 12/III да **Соқов рицарь,** 13/III да **Истеҳком.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 12/III да **Зеби-Зебона,** 13/III да **Чоллар ва кампирлар.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 13/III да **Бадбашара ёхуд Эзоп.**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— МОСКВА КАТТА ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ (19.30).

КИНО

12 МАРТДА

КИНОЛЕНИННОМА

«ПАРИЖДА БИРИНЧИ МАРТА» (хроникал-ҳужжатли) — **Қозоғистон** (20.00).

«РЕВОЛЮЦИЯ ҲАҚИДА ХОТИРА» (хроникал-ҳужжатли) — **Искра** (14.00).

«ЭРТАЛАБКИ КЎРИК»— **Қозоғистон** (жуфт соатларда), **Ҳамза номли** (жуфт соатларда, телефон 91-10-51), **Дружба** (жуфт соатларда).

«КЎҲНА КОМЕДИЯ» — **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли** (тоқ соатларда), **Мир** (тоқ соатларда), **Искра** (14, 16, 19.45).

«БАҲОРГИ ЙЎЛЛАНМА» — **Восток** (16, 18.20, 21.00).

«ГАПЛАШИБ ОЛАЙЛИК, АКА...» **Лисунов номли** (17, 20.00, телефон 96-34-02).

«МОСКВА КЎЗ ЁШЛАРГА ИШОНМАЙДИ»— **Чайка** (16, 19.30, 21.00).

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«АСРЛАРГА ТЕНГ ЙЎЛ»— **Навоий номли.**

«ФАЛАСТИНЛИКЛАР: ЯШАШ ҲУҚУҚИ»— **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли.**

13 МАРТДА

КИНОЛЕНИННОМА

«ЛЕНИН ПОЛЬШАДА» (бадиий) —**Искра** (14.00).

«РЕВОЛЮЦИЯ ҲАҚИДА ХОТИРА» (хроникал-ҳужжатли) — **Искра** (14.00).

«ОНА САДОҚАТИ» (бадиий) — **Восток** (10.30).

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«БОШ МАЙДОНИ» — **Қозоғистон.**

«ФАЛАСТИНЛИКЛАР: ЯШАШ ҲУҚУҚИ» — **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли.**

«ШАМОЛНИ КИМ ЭКАДИ?» — **Фестиваль.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«КУЗГИ МАРАФОН» — **Санъат саройи** (11, 13, 15, 17, 18.40, 20.30, телефон 44-39-51). **Чайка** (12.00, 14.00), **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 78-47-25), **Қозоғистон** (тоқ соатларда, телефон 35-24-92), **Дружба** (тоқ соатларда, телефон 66-15-75), **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52), **Нукус** (тоқ соатларда, телефон 46-70-69).

«ЭРТАЛАБКИ КЎРИК» — **Қозоғистон** (жуфт соатларда), **Дружба** (жуфт соатларда).

«КЎҲНА КОМЕДИЯ» — **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли** (тоқ соатларда), **Тинчлик** (тоқ соатларда). **Искра** (14, 16, 19.45).

«БАҲОРГИ ЙЎЛЛАНМА»— **Восток** (кичик зал, 11, 13.30, 16, 18.20, 21.00), **Ҳамза номли** (жуфт соатларда).

«ГАПЛАШИБ ОЛАЙЛИК, АКА...» — **Лисунов номли** (11, 14, 17, 20.00, телефон 96-34-02).

«МОСКВА КЎЗ ЁШЛАРГА ИШОНМАЙДИ»— **Чайка** (16, 18.30, 21.00).

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

12 МАРТ — ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

15.00 Янгиликлар. 15.20 «Меҳнатинг—иқболинг». Кинопрограмма. «Митрофан Батиш ва адабий ҳаракат» (Экран). «Амалий гап» (Минск). 16.00 «Звездочёт». Телевизион журнал. 16.45 «Горнчилар, қаердасиз?» 17.15 «Рус тили». 17.45 «Ёшлар адреслари». 18.45 «Фан оламида». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 С. Прокофьев ва П. Сарасате асарларини Бутуниттифоқ ва Халқаро конкурслар лауреати А. Корсаков ижро этади. 19.45 «Беш йиллик байроқдорлари». 20.00 В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги олдидан. «Ишонч». Бадиий фильм. СССР ва Финляндиянинг биргаликдаги маҳсулоти. 1976 й. 21.30 «Время» информацион программаси. 22.05 «Нежданова кўчасида». Танаффус пайтида (22.40)— «Дунё воқеалари». Информацион кўрсатув.

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Эзгу орзу». Болалар учун мультфильм. 18.30 «Пионер дружиналари Бутуниттифоқ маршида». 19.00 «Иқтисод ва тежамкорлик учун. Нефтинспекция экрани» (рус.). 19.30 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 19.45 Абу Али ибн Сино таваллудининг 1000 йиллигига. «Ўзбек шарқшуносларининг ишларида олим образи». 20.15 «Денгиз қурамиз». Ҳужжатли фильм («Ўзбектелефильм»). 20.30 «Ахборот» информацион программаси. 20.50 «Дилда баҳор». Концерт. 21.30 Москва. «Время» информацион программаси. 22.05 «Кўзилатиш кампанияси—масъулиятли давр». 22.20 Телевидение экранида биринчи марта. «Тихомировнинг фожиаси». Бадиий фильм. 23.55 Кўрсатувлар программаси.

II.

20.00 Кўрсатувлар программаси. 20.05 Янгиликлар. 20.25 Эстетика асослари. «Социалистик реализм — совет санъатининг ижодий методи» (рус). 21.05 Ота-оналар учун консультация. 21.35 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Назарий механика. 22.35 «Машаққатли йўл». Телевизион ҳужжатли фильм (рус.).

13 МАРТ — ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время» информацион программаси. 9.40 Эрталабки гимнастика машғулотлари. 10.05 «Горнчилар, қаердасиз!» 10.35 «Ишонч». Бадиий фильм. СССР ва Финляндиянинг биргаликдаги маҳсулоти. 1976 й. 12.05 П. Чайковский. «Итальян каприччиоси». Свердловскдан олиб кўрсатилади. Кўрсатув тугагач—(12.25) — Янгиликлар.

15.00 Янгиликлар. 15.20 «Сибирь ва Узоқ Шарқ бўйлаб»: «БАМнинг қишлоқдаги ҳамроҳлари». (Леннаучфильм»). «Уйга олиб борадиган сўқмоқ», «Буюк Петр қўлтиғи» (Владивосток), «Сарма» (Иркутск). 16.10 «Шахмат мактаби». 16.40 «Мураббий». 17.10 Урал баянчилар триоси чалади. 17.40 «Нурли бўёқлар оҳанги». СССР халқ рассоми М. Сарьян ижоди ҳақида телевизион фильм. «Экран». 18.30 «Миллионлар ленинча университети». «Ленин номи билан». 19.00 «Айиқча уйқудан уйғонса...» Мультфильм. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Вариант танлаш». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 20.20 Фигурали учиш бўйича жаҳон чемпионати. Жуфт бўлиб учиш. ГФРдан олиб кўрсатилади. 21.30 «Время» информацион программаси. 22.05 Останкино концерт студиясида ёзувчи Ю. Нагибин билан учрашув. Кўрсатув тугагач (23.30) — «Дунё воқеалари». Информацион кўрсатув.

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I.

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 «Ҳайвонот оламининг хилма-хиллиги». Зоологиядан ўқув кўрсатуви. 12.00 «Ишчи атом». «Очиқ денгизда». Телефильмлар (рус.). 12.30 «Ҳайвонот оламининг хилма-хиллиги». Зоологиядан ўқув кўрсатуви (рус). 13.00 «Бир актер театри». «Ўзбекистон». Ўзбекистон ССР халқ артисти Т. Азизов ижросида шеърлар. 13.30 В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигига бағишланган Ўзбекистон пионерларининг йўқламаси (такрорий) (рус.). 14.00 «Тихомировнинг фожиаси». Бадиий фильм. 18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Эчки ва уч улоқча». Болалар учун мультфильм. 18.30 «Ҳаёт каби барҳаёт». 19.00 «Турмуш ва маданият». Телетомошабинларнинг хатлари асосида тайёрланган кўрсатув. 19.30 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 19.45 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Журналист кадрлар маскани». 20.30 «Ахборот» информацион программаси. 20.50 Лирик концерт. 21.30 Москва. «Время» информацион программаси. 22.05 «Оламда нима гап?» Халқаро воқеалар шарҳи. 22.35 «Мариятa аталган олмослар». Бадиий фильм. 23.50 Кўрсатувлар программаси.

II.

20.00 Кўрсатувлар программаси. 20.05 Янгиликлар. 20.25 «Тошкент кулоллари» (рус.). 20.55 «Совет давлати ва ҳуқуқи асослари». «Жиноят ҳуқуқи». 21.15 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Физика. 22.25 «Лоқайдлик». Телефильм (рус.). 22.40 Телевизион театр. Г. Горин. «Сиз киму, мен ким» (такрорий).

4 бет ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент — ГСП, Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02, бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги— 32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19; фан мактаб ва олий ўқув юртлари—32-53-10; адабиёт ва санъат —32-56-81; ахборот— 33-28-95, спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари— 32-58-85; хатлар — 33-29-70; эълонлар бўлими—33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари— 33-90-50.

12 МАРТ, 1980 й. Р—13759. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр Б—2084. 7